

SANDRA WORTH

DÁMA Z RŮŽE

Historický román z období války růží

NAKLADATELSTVÍ BRÁNA

DÁMA Z RŮŽE

SANDRA WORTH

DÁMA Z RŮŽE

Historický román z období války růží

NAKLADATELSTVÍ BRÁNA

Originální vydání
Lady of the Roses

Přeložila Jaroslava Hromadová

Tuto knihu věnuji Karle

© 2008 by Sandra Worth
Translation © Jaroslava Hromadová, 2013

ISBN 978-80-7243-635-4

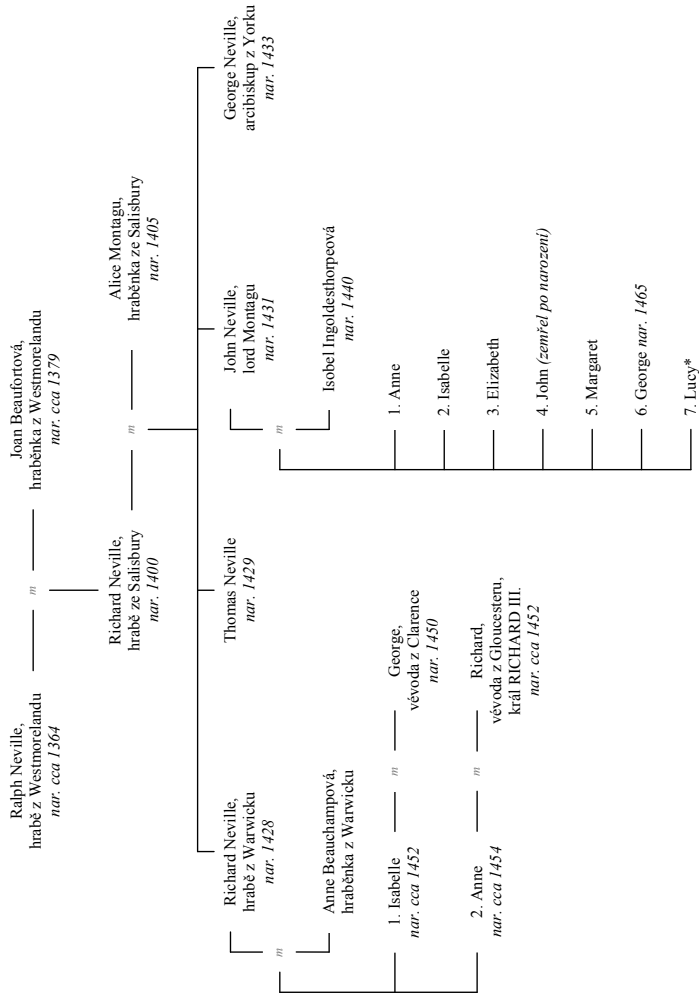
PODĚKOVÁNÍ

*Ráda bych poděkovala
své agentce Irene Kraasové za důvěru
a redaktorce Jackie Cantorové za velkou péči,
kterou této knize věnovala.*

*Díky patří i grafoložce Florence Gravingové,
jejíž odborné znalosti mi pomohly proniknout
do mnoha historických postav
tohoto románu.*

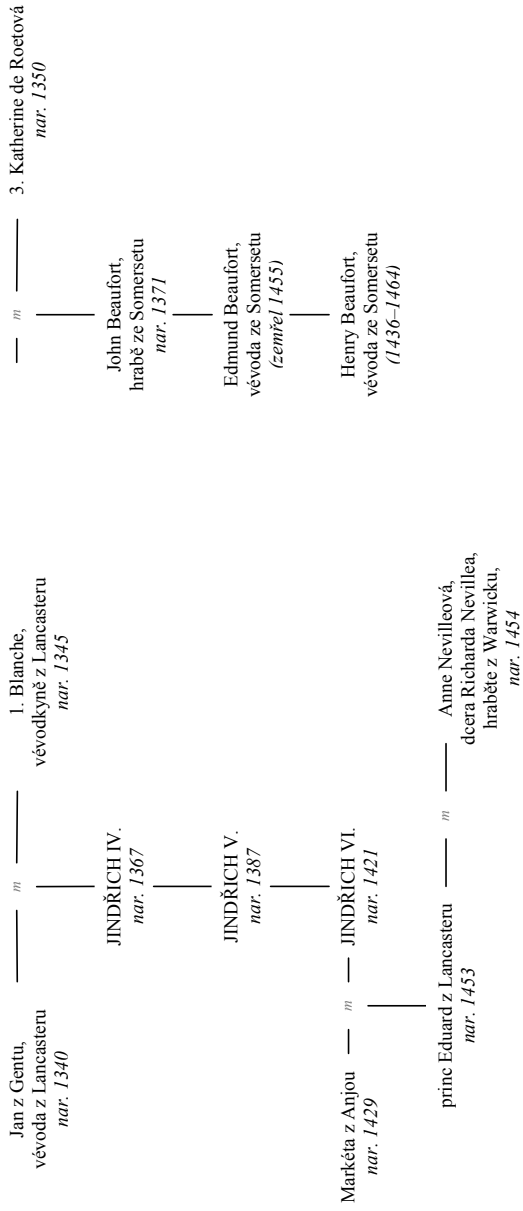
DYNASTIE NEVILLEŮ

* Mezi její potomky patří prezident Franklin Delano Roosevelt a sir Winston Churchill – skrze jejího druhého manžela sira Anthonyho Brownea.

DYNASTIE LANCASTERŮ

PROLOG

SEATON DELAVAL

Duben 1471

„PANÍ.“

Překvapil mě známý hlas. Ozval se nečekaně a zněl příliš laskavě. Jako by měl připravit posluchače na špatné zprávy. Vzhledla jsem a strachy se mi zatajil dech. Na prahu malého pokoje stál manželův panoš Tom Gower a jeho výraz nezaplašil mráz, jenž mi přebíhal po zádech. Pláštěnka, kterou jsem zašivala, mi vyklouzla z ruky a s námahou jsem vstávala z křesla. Přidržovala jsem se opěrky, abych neztratila rovnováhu. Vykročil a viděla jsem, že drží dopis. Ulevilo se mi. Chtělo se mi vykřiknout radostí. *Chvála Bohu, nepřišel, aby mi sdělil špatné zprávy, ale aby mi doručil dopis od mého milovaného manžela.* Když přistoupil, aby se mi poklonil, usmála jsem se na něj tak široce, až jsem měla pocit, že mi musí prasknout tváře.

„Tome, milý Tome..., vstaň, prosím. Chvilku jsem si myslela – ne, není důležité, co jsem si myslela.“ Pořád jsem se usmívala. Dychtivě jsem si od něj vzala Johnův dopis a přitiskla si ho na srdce. Potom jsem si uvědomila, že Tom se neusmál a je pořád tak bledý a vážný jako ve chvíli, kdy jsem uslyšela jeho hlas. „Tome..., jak se válka vyvíjí pro Lancasterý?“

Po krátkém zaváhání odpověděl: „Nevím, paní. Oblékl jsem panu markýzi brnění a on mi pak poručil, abych odešel, než začne bitva. Abych vám doručil tenhle dopis... a tenhle prsten.“ Sáhł do kabátu. Sledovala

jsem, jak hledá prsten, a viděla jsem, že má ztuhlé prsty, jako by s nimi hýbal jen s potížemi. Když jsem mu pohlédla do tváře, pochopila jsem, že mi něco tají.

Vzala jsem si od něj sametový váček a vyndala prsten. Přitom jsem cítila, že stojím vně svého těla a dívám se na tu scénu z výšky. Kámen, tmavě modrý jako oči mého muže, v blednoucím světle vydával stejnou záři, jakou jsem vídala u Johna. Svět najednou docela ztichl a v duchu jsem uviděla patnáctiletou dívku, jak sedí u okna a tesklivě sleduje západ slunce. Toho dne se sudičkami vyjednávala o svém osudu a sudičky ji vyslechly a dopřály jí, o co žádala.

Ta dívka jsem byla já. Žádala jsem o dar a za něj jsem něco slíbila. Teď nastal čas, abych svůj slib splnila. I přes temné stíny, které mě teď zahalily, jsem nikdy nezapomněla, že jsem nejšťastnější z žen. Prožila jsem bouře a trápení, na nichž jsem měla svůj podíl, ale také jsem byla obdarována láskou, jakou zažije jenom málo lidí, láskou, která mi zalila život zářícím světlem, jako slunce zahřívá a oslňuje zemi. Jako vždycky blaženost té lásky osuší slzy, protože láska přesahuje všechny věci, dokonce i čas... dokonce i smrt. Nelituji ničeho.

Když jsem znovu nabyla klid, zvedla jsem hlavu a podívala se na Gowera. „Máš za sebou dlouhou cestu,“ vypravila jsem ze sebe a byla jsem ráda, že se mi netřese hlas. „Řekni kuchařce, aby ti uvařila to nejlepší, co máme, a odpočiň si...“ Přesto mě v očích pálily slzy a třásly se mi rty. Odvrátila jsem hlavu, a když Gower odešel, slyšela jsem ozvěnu jeho kroků v chodbě.

ANGLIE

ZA VLÁDY
LANCASTERŮ

1456 – 1461

KAPITOLA PRVNÍ

ČERVEN 1456

UPROSTŘED BLESKŮ, HROMŮ A PRUDKÉHO DEŠTĚ LETNÍ BOUŘKY se v dálce objevil hrad. Jako by nebesa vyslyšela mé modlitby. „Tamhle!“ vykřikla jsem, protože jsem nedokázala potlačit velkou úlevu. „Tam se můžeme schovat, vidíte, sestro Madeleine?“

Sestra Madeleine, již vítr bičoval pláštěnku, otočila v sedle své malé kypré tělo a ignorujíc mladého vojáka Guye, obrátila se na muže, který nás na cestě doprovázel: „Pane Gilesi, znáte tohle místo? Je tak zvláštní.“ Její angličtina měla tak silný přízvuk z rodného Anjou, že kdybych neposlouchala pečlivě, mohla jsem si myslet, že hovoří francouzsky. Ale co se týče hradu, měla pravdu. Stál na otevřeném smaragdově zeleném prostranství, a nikoli na kopci, a působil spíš jako nádherné venkovské sídlo, vítající hosty, než jako pevnost, odrazující nepřítele. Vypadal zvláště – měl šestiboké cihlové věže, velká okna a vysokou štíhlou siluetu.

„Myslím, že patří lordu Ralphu Cromwellovi, sestro,“ odpověděl pan Giles, zatímco jeho kůň kopyty čvachtal v lepkavém blátě na cestě. „Slyšel jsem, že si postavil cihlový hrad v Lincolnshiru, který se jmenuje Tattershall.“

„A tenhle pán... komu je oddaný? Rudé růži, nebo bílé?“

Pan Giles se na sestru Madeleine trpce usmál. „O nikom si nemůžete být jistá, sestro. Tenhle lord Cromwell mění barvy jako korouhvička. Ve

třicátých letech sloužil jako lord kancléř králi Jindřichovi, ale před několika roky měl s Lancastery spor, a tak provdal svou neteř za jednoho z Yorků. Po bitvě u St. Albans se rozhádal s Yorky a teď se považuje za oddaného lancasterského přívržence královny.“

Sestra Madeleine vyděšeně vyjekla: „Takový člověk je zrádce! Ve Francii bychom věděli, co s ním udělat.“

Podle toho, co jsem dokázala vyčíst z tváře pana Gilese, schované mezi límcem a okrajem promáčeného vlněného klobouku, jsem mohla číst jeho myšlenky: Tohle je Anglie a je to dobře. A nedokázala to změnit ani francouzská královna, která se provdala za našeho krále Jindřicha.

„Možná bychom se tu neměli zastavovat,“ prohlásila najednou sestra Madeleine a zarazila koně tak prudce, že v blátivé kaluži málem ztratil rovnováhu a na protest odfrkl. „*Mon dieu*, možná se zase vrátil k Yorkům a já nepřijmu pohostinnost od zrádce!“

Pan Giles a Guy se na mě podívali a z jejich výrazu jsem pochopila, že jedině já můžu tuhle překážku odstranit. Kdybychom jeli dál, neměli bychom jistotu, že najdeme ubytování na dnešní noc, a možná bychom museli přespát někde pod stromem. Vzhledem k tomu, že jsem byla promočená a ve studeném a bodavém dešti jsem se třásla zimou, lákala mě vidina teplého jídla a suchých šatů. Všichni jsme byli v ohrožení. Měla jsem sestru Madeleine moc ráda, ale dokázala být hodně nepraktická. Naštěstí jsem, vzhledem k tomu, že mi během těch několika týdnů, co jsme se znaly, projevovala laskavý a skoro mateřský zájem, dokázala využít svůj vliv ve prospěch celé naší malé družiny na dlouhé cestě z převorství Marick v Yorkshiru do Londýna. Než jsem promluvila, nadechla jsem se.

„Sestro Madeleine, Ježíš řekl, že hříšníci, kteří najdou správnou cestu, jsou spaseni. Takže jestli se tenhle yorský pán, který zbloudil od rudé růže, nyní vrátil do správného stáda Lancasterů, Bůh mu odpustí – a my bychom rozhodně měli udělat totéž, ne?“

Sestra Madeleine zvedla tvář k nebesům, jako kdyby poměřovala sílu Božího odpuštění a bouře. „*Alors, mon enfant*, jsi na svých patnáct let tak moudrá – nemůže být žádný jiný důvod, proč nám Bůh postavil toto místo do cesty v takovém strašném počasí. Musí si přát, abychom tady přenocovali, *chère Isabelle*.“ Jako kdyby tím svůj souhlas zpečetila, oslovila mě francouzsky.

Pan Giles neztrácel čas, pobídl koně ostruhami a vyrazil směrem k hradu. Bylo mi jasné, že tak spěchá, aby si to sestra Madeleine nemohla rozmyslet. Cválala jsem na svém jezdeckém koni za ním, co nejrychleji jsem na zablácené silnici mohla. Mladý voják Guy, jehož kůň vezl na malém dvoukoláku mou truhlu, vyrazil také, ale kvůli nákladu se kůň bořil v hlubokém bahně, a tak dojel k branám hradu jako poslední.

Když jsem dohonila pana Gilese, někdo vyhlédl ze strážní věže a zavolal: „Kdo je tam?“

„Královnina chráněnka lady Isobel Ingoldesthorpeová a její průvodkyně sestra Madeleine z převorství Marrick. Hledáme nocleh na dnešní noc,“ řekl pan Giles, a když se podíval nahoru, po tváři mu stékal déšť.

Padací mříž se se skřípěním otevřela. Vjela jsem s koněm do bezpečí průjezdu a s pomocí pana Gilese jsem seskočila. Ze strážnice vyšel vrátný a já se na něj vděčně usmála.

„Máte štěstí, dobří lidé,“ řekl. „Najdete bezpečný přístav u mého pána Cromwella, ať jste přívrženci Lancasterů nebo Yorků.“

„Ukryváte tady dnes večer Yorky?“ zvolala sestra Madeleine.

Úder hromu přehlušil mužovu odpověď na tuhle nebezpečnou otázku, a tak jsem se chopila příležitosti a upoutala pozornost všech tím, že jsem předstírala mdloby. Sestra Madeleine a vrátný mi přispěchali na pomoc.

„Dýchej zhluboka, má drahá,“ radila mi sestra Madeleine. Poslechla jsem ji.

„Přijeli jste v pravou chvíli,“ řekl strážný. „Mladá dáma si potřebuje odpočinout a bouřka je čím dál horší.“

Jako kdyby se nebesa rozhodla pomoci nám, rachot zesílil a déšť lil ještě prudčeji. Ale sestra Madeleine se vrátila k lordu Cromwellovi.

„Je váš pán stejný lord Cromwell, který sloužil králi Jindřichovi a naší milostivé královně Markétě z Anjou jako kancléř?“ zeptala se sestra Madeleine, tentokrát ne tak naléhavě. Zatajila jsem dech.

„Stejný,“ odpověděl. „Tak kam máte namířeno?“ zeptal se přívětivě a předal koně dvěma mladým promočeným pomocníkům.

„Ke královskému dvoru,“ prohlásila sestra Madeleine pyšně. „Jsem sestra Madeleine a doprovázím tady lady Isobel Ingoldesthorpeovou, chráněnku královny Markéty z Anjou. Její otec byl sir Edmund Ingoldesthorpe z Newmarketu v Cambridgeshiru, rytíř oddaný Lancasterům, a matka

byla lady Joan Tiptoftová z Cambridgeshiru, taky oddaná Lancasterům. Oba zemřeli, Bůh jim buď milostiv.“ Pokřičovala se, našpulila rty a pozvedla vyzývavě bradu.

Rychle jsem se na vrátného usmála, abych vyžehlila chladnou odpověď sestry Madeleine, a sklonila jsem hlavu, aby nebylo poznat, co si myslím. Na rozdíl od toho, co sestra právě řekla, můj otec nebyl žádný skalní příznivec Lancasterů. Aby se vyhnul bojování na straně Lancasterů, většinu svého dospělého života neodpovídal na spoustu králových obslék a pak vysvětloval své konání a platil vysoké pokuty. „Zkorumpovaná cháska“, tak označoval francouzskou královnu a její oblíbence, kteří vládli zemi během častých onemocnění krále Jindřicha. Ale taková řeč byla protistátní a dával si pozor, aby ho nikdo nepodezíral, že sympatizuje s Yorky. Zahlnala jsem tu vzpomínku, svlékla si mokrou kapuci a vytřepala si vlasy. Všimla jsem si, že mi vrátný hledí do tváře. Všimla si toho i sestra Madeleine a obořila se na něj: „Jste drzý, pane. Doufám, že váš pán má lepší způsoby než vy.“

Muž se začervenal. „Jo, sestro, nebojte se. Je skutečný rytíř a dobře ví, jak se chovat k dámě. Následujte mě prosím.“

* * *

LORD CROMWELL, SRDEČNÝ MUŽ S PROŠEDIVĚLÝMI VLASY, NÁS přišel přivítat, jakmile nás ohlásili v hodovní síni, kde si povídal s komorníkem a kde sluhové spěšně připravovali velkou hostinu. Někteří přikrývali dlouhé stoly bílými ubrusy, rozmísťovali mísy na ovoce a slánky. Také rozkládali cínové mísy, ocelové nože, stříbrné lžičky a poháry. Jiní připravovali kovové svícny, do nich vkládali zapálené svíce a do držáků na stěnách připevňovali pochodně, někteří zametali smetí, zbytky kostí, psí výkaly a staré rohože. Ze sklepa přinesli dřevěné sudy plné vonných okvětních lístků růží, yzopu a sladkého fenyklu. Stály opodál a čekaly, až je rozhází po čisté podlaze. Bylo zřejmé, že lord Cromwell nijak nešetří.

„Ctihodná sestro, milá mladá dámo, srdečně vás tady vítáme,“ zahlaholil, mně políbil ruku a sestře Madeleine se uklonil. „Načasovaly jste si návštěvu dobře. Nejen kvůli úkrytu před tím příšerným počasím – jo, nejen kvůli tomu – ale kvůli hostině, která se chystá na dnešní večer. Měl bych dodat, že to je velice výjimečná hostina. Za chvíli přijede moje neteř

lady Maude Nevilleová s manželem a mladými přáteli, kteří se s vámi rádi setkají, milá lady Isobel. Určitě si budete mít o čem povídat. O věcech, které nejvíc ze všeho zajímají mladé dívky – o mladých mužích.“ Mrkl na mě a já jsem se usmála, zatímco sestra Madeleine se zamračila. „Bude tady hudba, tanec, zpěvák a polykači ohně – musíte si odpočinout a občerstvit se, abyste si mohla tu zábavu užít.“

Odvedli nás do příjemného pokoje vysoko ve třetím poschodí s výhledem na nádvoří. Už tam stála moje truhla. Navzdory dešti nás pokoj uvítal stejně vesele jako jeho majitel. Jedna cihlová stěna poskytovala krásné pozadí pro zlaté závěsy kolem postele a přehoz a velké okno na druhé osvětlovalo barevný gobelín, který zakrýval skoro všechny cihly. Dva sluhové přinesli džbán s vínem, tác se sýrem, velké poháry a stříbrné umyvadlo s vodou na umytí, které postavili na vysokou skříňku. Jeden zapálil svícen a druhý si od nás vzal mokré zablácené pláštěnky, a než odešel, pověsil je, aby uschly. Když jsem sledovala, jak se za ním zavřely dveře, zmocnilo se mě vzrušení. Spěchala jsem k truhle pro své nejkrásnější šaty, které jsem ještě neměla na sobě.

„*Isabelle*,“ ozvala se sestra Madeleine přísně.

Věděla jsem, co její tón znamená. Pomalu jsem se otočila a měla jsem po náladě.

„My na tu hostinu nepůjdeme. Nemusíš se převlékat.“

„Můžu se zeptat proč, sestro Madeleine?“ otázala jsem se potichu.

„Neslyšela jste jméno jeho neteře? Je Nevilleová.“

„Ne všechny větve Nevilleovy rodiny podporují vévodu z Yorku. Mnoho z nich patří k příznivcům Lancasterů.“

„*Peut-être*, ale nebudu riskovat, Isabelle. Najíme se v pokoji a brzy půjdeme spát, abychom se připravily na zítřejší cestu. Teď mi pomoz svléknout šaty, než zemřu zimou.“

Její rozhodný výraz nedával žádnou naději. Věděla jsem, že prosby jsou zbytečné. Spolkla jsem zklamání a pomalu jsem zavřela truhlu. „Ano, sestro Madeleine.“

Sestra si rozvázala pásek, který držel šaty, sundala z pasu růženec, přitiskla si ho na rty a potom si ho přiložila na prsa. Rozepnula jsem jí brož, která jí přidržovala závoj, svlékla bílý pruh látky kolem hlavy, čepec a měkkou bílou bavlněnou látku vespod. Všechno jsem složila a položila

úhledně vedle. Pak jsem jí pomohla z řaseného bílého hábitu, který tvořil svrchní háv benediktinského řádu. Pověsila jsem ho na věšák ve skříni, aby uschl. Pomohla jsem jí do vysoké postele a přinesla jí pohár s vínem, které rychle vypila, a trochu sýra, který mávnutím ruky odmítla. V jednoduché bavlněné košili, s řídkými šedivými vlasy a přikrývkou vytaženou k ramenům už nevypadala kyprá a statná, ale stará a křehká. Přemohl mě soucit. Znovu jsem jí nalila víno a otřela jí čelo ručníkem namočeným ve voňavé vodě ze stříbrného umyvadla. Kartáčem z kančíků chlupů jsem jí opatrně pročísla jemné vlasy. „Už je to lepší, sestro Madeleine?“ zeptala jsem se.

Slastně vzdychla. „*Oui, mon enfant,*“ zašeptala a zavřela oči.

Odešla jsem k oknu. Hosté začali přijíždět a jejich smích doléhal ke mně do komnaty a zabodával se mi do srdce. Posledních osm měsíců jsem pobývala v klášteře a toužila jsem po společnosti mladých lidí a po smíchu, hudbě a tanci – po všem, co jsem od otcovy smrti postrádala.

„Isabelle, zazpívej mi,“ ozvala se sestra Madeleine nečekaně.

Šla jsem k truhle a vyndala z ní malou dřevěnou lyru. Dobře se osvědčila v klášteře, protože nehraje hlasitě, a dokonce v noci jsem mohla utápnout smutek v jejích sladkých tónech. Posadila jsem se na sedátko u okna a okno jsem otevřela. Do tváře mi zavanul chladný a vlhký vzduch. Prudká bouřka ustala a vítr rozehnal mraky. Vše nasvědčovalo tomu, že bude krásný červencový západ slunce. Východ se zahalil do světla růžového odstínu a nemnohé mraky, které zůstaly na západě, se zbarvily do broskvova a zářily nad vesnicí, kde se už mihotalo pár světél. Ale během měsíců po otcově smrti jsem zjistila, že krása přírody nezmírňuje bolest v mé duši, ale vyvolává v mém nitru nevysvětlitelný smutek.

Stýskalo se mi po matce i po otci a neměla jsem sestry ani bratry. Jela jsem ke dvoru, abych se provdala, zatímco mé srdce prahlo po lásce, o níž zpívají trubadúři a veršotepci ji popisují ve svých krásných sbírkách. Po lásce, jakou k sobě museli cítit mí rodiče, protože otec se po matčině smrti už nikdy neoženil. Věděla jsem, že láska nejspíš nebude pro mě. Sňatky se uzavírají kvůli půdě a bohatství, ne kvůli lásce. Jenom málo žen, které manželovi přinesou nějaké statky, může doufat, že jim bohatství zajistí milujícího manžela. Dokonce i královské dcery se vdávají v zájmu spojenectví a obchodních záležitostí. Moje budoucnost leží v rukách lancasterské královny Markéty z Anjou, kterou v patnácti provdali za duševně

nemocného krále. Proč by pro mě měla mít pochopení? Ji zajímá jenom moje poručnictví a můj sňatek, protože poručnictví jí přinese pěkný roční příjem a můj sňatek zajistí dost velký příspěvek do královské pokladny.

Nevěděla jsem, proč je svět zařízený tak nepříznivě, že nahrává jenom oblíbencům, a já – hloupě – jsem se odvážila doufat, že budu jednou z těch mála šťastných, které získají přízeň Štěstěny. Zatím jsem toužila po drobných radostech, jako je hostina, které jsem se mohla dnes večer zúčastnit, kde bych se mohla smát a být s mladými lidmi svého věku a ochutnat světlé stránky života.

Sklopila jsem hlavu, protože jsem si připadala ošizená, a vyloudila jsem tóny nejnovějšího žalozpěvu, aby obletěl zem. Do jeho slov jsem vložila své srdce a tklivá melodie mě tak dojala, že jsem v ní slyšela vlastní slzy...

*Ucítím slunce, než se mraky nakupí?
Jestlipak mé srdce před smrtí si zatančí?
Poznám tvou lásku, milovaný?
Nebo jsi pro mě ztracený..*

Zvedla jsem zrak k nebesům. Obloha byla krásně zbarvená. Když jsem zpívala, oblaka zezlátla a zružověla. Vysoko nahoře se vznášel osamělý pták. Byl volný a mohl si letět, kam se mu zachtělo. Dívala jsem se za ním, dokud mi nezmizel z očí. Obloha se znovu změnila a teď se růžová záře jako oheň dotkla země a něžnou krásou zalila celý svět. Nevím, co se nade mnou událo, ale najednou mě zachvátila nepopsatelná touha, kterou jsem nedokázala pojmenovat ani pochopit. Instinktivně jsem tušila, že jediné, co dokáže zahnat samotu, je ta prchavá věc, kterou veršotepci nazývají láska. Dozpívala jsem, sklonila hlavu a zavřela oči. Ze srdce mi vytryskla tichá slova a já prosila sudičky, abych našla dar, a za to jsem složila slib.

„Isabelle.“

Zamrkala jsem. Chvilku mi trvalo, než jsem se vzpamatovala. „Ano, sestro Madeleine?“

„Jestli si to přeješ, můžeme na tu hostinu jít.“

Oněměla jsem úžasem. Byla jsem zmatená, a když jsem nakonec její slova pochopila, radostně jsem se rozesmála. Usmívala jsem se na nebesa,

na oblaka, na sluhy, kteří odváděli koně hostům přijíždějícím na nádvoří pode mnou. Zvedla jsem ruce do výše a smála se. Zatočila jsem se u sedátka u okna a smála se. Sepnula jsem ruce a modlila se. Šeptala jsem *děkuji, nebesa*, smála jsem se a plakala zároveň a znovu jsem se zatočila. Potom jsem se podívala na sestru Madeleine. Po tváři se jí rozlil něžný úsměv.

Rozeběhla jsem se k ní, přitiskla si její ruku ke rtům a políbila vrásčitou kůži. „Děkuji, drahá sestro Madeleine.“

Začervenala se. „*C'est rien*,“ zašeptala. „To nic. Ale jestli máme jít, troufám si tvrdit, že bychom si měly pospíšet, *ma petite*.“

Běžela jsem k truhle a hledala v ní své nové šaty. Byly z nádherného hedvábí levandulové barvy protkávaného stříbrnou nití, s výšivkou z jemných stříbrných lístků a zatím jsem neměla příležitost si je obléct. Šaty měly zvýšený pas a hluboký výstřih lemovaný hermelínem a v bohatých záhybech přecházely do vlečky vzadu. Když jsem je nakonec vyndala z truhly, zatřpytily se jako měsíční svit.

„Musíš být velice opatrná, Isabelle,“ řekla sestra Madeleine, když mi do těch skvostných šatů pomáhala a rozčesávala mi dlouhé vlasy.

„Proč?“ zeptala jsem se, napůl omámená radostí.

„Jsi moc krásná. Máš labutí krk a velké oči a já se bojím, že na hostině jsou Yorkové. Všichni jsou násilníci a vrazi.“

„Určitě ne všichni,“ zažertovala jsem poblouzněně. Napadlo mě, jestli sestra Madeleine nevpila příliš mnoho vína. Nikdy předtím mi nelichotila. A proč by taky měla. Mé oči nebyly modré, ale hnědé, a vlasy jsem neměla zlaté, ale kaštanově hnědé. Škoda že jsem neměla zrcadlo. Ale zrcadlo byla v převorství zakázána, protože, jak nám jeptišky neustále připomínaly, jediné oči, na kterých záleží, jsou oči Boží. „Už jsem několik Yorků viděla,“ řekla jsem vesele. „A nevypadali jako násilníci nebo vrazi.“

Šokovaná sestra Madeleine vykřikla a na okamžik jsem se bála, že jsem udělala hroznou chybu, která mě připraví o účast na hostině. Řekla však pouze: „*Mon dieu*, kam se svět řítí?“

„Vlastně mi připadali přitažliví,“ zasmála jsem se. Určitě jsem byla opilá, protože jinak bych se nikdy neodvážila přiznat se k tomu.

Zděšeně si mě prohlížela. „Měla bych to žalovat královně.“

Shýbla jsem se a s úsměvem ji políbila na čelo. Sklonit jsem se mu-

sela, protože ač jsem byla menší než většina mužů, byla jsem vyšší než většina žen. „Ale nebudete, že ne?“ Smála jsem se, netuším, proč jsem tak troufala.

„*Mon enfant*, jsi nemožná. Nevím, proč jsem souhlasila, že tě doprovodím, ale abych řekla pravdu, mám tě ráda jako svou vlastní. Možná proto, že tvoje tmavé vlasy a oči mi připomínají...“ Zarazila se a dodala: „Anjou.“ Zmlkla a zasnila se.

I já jsem se znovu zasnila. Ale scéna, která se mi vybavila, mě rozesmála.

„Co ti připadá tak zábavné?“

„Nic,“ zalhala jsem a s velkým úsilím jsem potlačila úsměv. Nikdy jsem nikomu nesvěřila jednu tajnou vzpomínku na kohosi a rozhodně jsem neměla v úmyslu se o ni podělit se sestrou Madeleine, ať bych byla jakkoli opilá nebo veselá. Loni na jaře jsem byla na severu v Yorkshiru na návštěvě u kamarádek a po dni stráveném na pikniku na louce plné polního kvítí jsme se vracely do Wensleydaleu. Zpívaly jsme, smály se a ujížděly v kočáře. Slunce jasně svítilo na hrušně v sadě, ze kterých na nás padaly květy. V ohybu řeky Ure, nedaleko nějakého panství, se stromy rozestoupily a z řeky najednou vylezli dva mladíci. Zaskočeně stáli chvilku nazí jako děti, než se rychle zakryli, když jsme kolem nich projížděli. Ale jeden si místo choulostivých partií zakryl tvář. Kamarádky i já jsme vyprskly smíchy a snažily jsme se vidět víc. Jenže dva naši průvodci zakleli, kočí šlehl koně bičem a uháněli jsme pryč. Z toho pohledu na nahého muže, našeho prvního v životě, jsme měly legraci několik týdnů.

Ale v následujících měsících jsem na toho, který si zakryl tvář, nezapomněla a někdy se mi dokonce mihl ve snech.

„Poslouchej mě, *mon enfant*,“ řekla sestra Madeleine a vzala mě za ramena. Najednou se zatvářila smrtelně vážně a já dostala strach. „Jsi mladá, romantická, ale musíš být realistka. Láska nemá v životě příliš místa. Mladá Lancasterka se musí provdat za Lancastera. Jestliže není bohatá, musí si vzít za muže bohatého, i když bude starý, ošklivý a bezzubý. A jestliže má nějaké statky jako ty, musí se vdát, aby měla víc. Milovat znamená připravit si bolest a v tomto světě plném problémů existuje už tak dost trápení i bez lásky, která všechno jenom zhorší. „Nejlepší je vidět všechny Yorky jako násilníky a vrahy. Rozumíš tomu, Isabelle? Rozumíš?“

Najednou mě napadlo, že staří lidé pořád jenom planě varují před životem, a ulevilo se mi. Mohla jsem její slova pustit z hlavy jako slabé hřmění bouřky, která se odsunula daleko odsud a už nás neobtěžovala. „Ano, sestro Madeleine, rozumím,“ odpověděla jsem, abych ji potěšila. Náladu jsem si zkazit nenechala.

KAPITOLA DRUHÁ

TANEC, 1456

PO PRVNÍM ZATROUBENÍ K VEČEŘI JSME SE SESTROU MADELEINE přešly nádvoří pod fialovou oblohou, na níž zářila jediná hvězda, a po schodišti jsme se vydaly k hodovní síni. Za námi přicházeli další hosté. Čím víc jsme se blížily, hovor byl stále hlasitější, až nám velký hluk prozradil, že se nacházíme v chodbě vedoucí do sálu. Lidé se shlukovali u vchodu, někteří si povídali, jiní z nižších vrstev čekali, až se budou moct posadit. Když jsem procházela, hlavy se za mnou otočily. Nemohla jsem si pomoci, ale těšilo mě, že jak jsem kráčela ve svých krásných šatech, doprovázely mě úklony a obdivné pohledy.

Ačkoli jsem po příjezdu byla přítomna přípravám hostiny, nádhera sálu mi vyrazila dech. Z okvětních lístků na podlaze se zvedala těžká vůně růží a místnost byla plná světla z mnoha hořících pochodní a svící mihotajících se na stolech i v hlubokých zákoutích u oken. Za pódiem, na němž jistě bude sedět lord Cromwell, plál oheň v obrovském kamenném krbu, nesoucím jeho erb. Stříbro, cín a skleněné tabulky oken odrážely plameny, takže dokonce i praporce a gobelíny zdobící místnost obloženou dřevem zářily jasným světlem.

Na druhé straně sálu již několik rytířů a dam sedělo u stolů pod okny a komoří nás vedl k nim. Prošli jsme kolem pana Gilese a Guye, kteří seděli s ostatními heroldy, panoši, úředníky, písaři a jejich manželkami

u stolu pro méně důležité hosty, kde chybělo ovoce a stříbro, ale místo cínu a rohoviny tam stály mísy a poháry ze dřeva. Uklonili se nám, když jsme je míjely, a obdiv v jejich očích osvětloval mé kroky. Když jsme dorazily k našemu stolu, potěšilo mě, že nás posadili vedle pódia. Jakmile sestra Madeleine souhlasně kývla, vklouzla jsem za stůl jako první vedle statného rytíře se zarudlou tváří, který vstal, aby se mohl zdvořile uklonit. Sestra Madeleine se posadila na kraj lavice a našpulila rty, když kývla rytíři na pozdrav. Já jsem se na něj usmála. Brzy jsem toho litovala.

K našemu stolu si sedali další rytíři a dámy, úředníci a ostatní urození lidé. S každým novým příchozím se ten různolící rytíř posunul blíž ke mně, čímž mě donutil tlačit se k sestře Madeleine, až už nezbylo žádné místo a při dalším posunutí bych sestru buď shodila z lavice, nebo ji upozornila na rytířovo nevhodné chování a vyvolala scénu. Tváří v tvář těmto možnostem jsem v tichosti trpěla a snažila se nevímat si jeho stehna a ramena, která se tiskla na má, a jeho drzých pohledů zkoumajících můj živůtek.

Najednou se ozvalo zatroubení a hovor ustal. Jako všichni ostatní jsem rychle vstala a přispěla k všeobecnému šustotu hedvábí.

Vešel různolící lord Cromwell, rozhlížeje se po hostech a vítaje je širokým úsměvem. Doprovázela ho skupina pánů a dam. Vedl hezkou, světlou mladou dámu, o níž jsem se domnívala, že je jeho neteř lady Maude. Přestože jsem se s otcem zúčastnila několika hostin, v poslední době jsem přivykla na přísný režim a nudu kláštera, a tak jsem hleděla jako očarovaná na barevnou skupinu, která vešla do sálu – na jejich nádherné sametové a brokátové obleky, blýskající se drahými kameny. Potom jsem si všimla loveckého psa, který uzavíral řadu. Vykráčoval si pyšně a tvářil se tak povzneseně, že jsem se málem zasmála nahlas. Podívala jsem se na jeho pána a uvědomila si, že ho znám. Ale jak jsem toho rytíře znala! I když jsem ho viděla jen jednou, jak bych mohla na ten obličej zapomenout?

Kráčel na konci skupiny sám, jenom se psem u nohy. Štíhlý, se širokými rameny, vyšší než ostatní, zlatohnědé vlasy se mu ve světle svící leskly, očima přejížděl shromáždění, jako kdyby někoho hledal. Nějak jsem tušila, že jde o dívku, a tak zvláště mě zabořilo u srdce. Nesl se s grácií a čišela z něj urozenost šlechtice – hezkým rovným nosem a hranatou čelistí počinaje a vysokými botami, které měl místo špičatých střeviců, jaké nosili

dvořané, konče. Navzdory modernímu šatu ze zeleného sametu vyšíváného silnou zlatou nití, jeho opálená pleť a svalnatá stehna prozrazovaly, že tráví víc času jízdou na koni na slunci než popíjením na hostinách. Ozval se můj vnitřní hlas: *At' už hledá kohokoli, určitě je to ta nejšťastnější z žen.* V tu chvíli otočil hlavu a všiml si mého upřeného pohledu. Přes jeho plné rty se mihl úsměv a na tvářích se mu objevily dolíčky. Zatajil se mi dech. Věděla jsem, že úsměv nebyl určený mně, přesto jsem se začervenala a rychle zavřela oči.

Lord Cromwell zasedl na místo uprostřed pódia a pronesl uvítací řeč. Když mluvil, měla jsem pocit, že na mě ten zelený rytíř hledí, ale vyvinula jsem obrovské úsilí, abych se nepodívala na pódium, kde seděl. Raději jsem počítala přítomné krasavice... aspoň čtyři a jejich hlavy zářily u stolů jako zlatá nit. Pohlédla jsem na svoje vlasy. Byly sice husté, lesklé a dlouhé skoro až k pasu, ale také rovné a ve světle svíček připomínaly havraní peří. Nejednou jsem si připadala nepatřičně. Kdybych byla závistivá, teď by na to byla vhodná chvíle. Ale jak jsem seděla a obdivovala plavovlásky, cítila jsem jenom smíření a lítost, že se nemůžu považovat za stejnou krasavici, jako jsou ony, protože krása by ke mně přivábila jeho pohled. Ne, mladý rytíř si mě nemohl všimnout. To jenom já jsem toužila, aby se to stalo... Toužila jsem...

V duchu jsem slyšela slova, která často opakoval můj otec: *Bud' spokojená a pamatuj, že vždycky existují ti, kteří mají víc než ty, a vždycky existují ti, kteří mají méně.* Rozhodla jsem se, že si připomenu, jaké jsem měla štěstí: Pozvali mě na hostinu a jsem tady a měla bych si to co nejvíc užít.

Po modlitbě sluhové nalili do misek růžovou vodu na umytí rukou. Ponořila jsem prsty do své a podržela jsem je, aby mi je procházející sluhové mohli utřít lněnou osuškou. Když se všichni umyli, misky odnesli a sluha, co měl na starosti spížírnou, roznosl chléb, máslo a sádlo, zatímco sklepník a jeho mladí pomocníci nalili do džbánů víno a pivo. Sestra Madeleine rychle vypila svou číši a nechala si znovu nalít.

„Pcha!“ ozval se rytíř vedle mě a vylekal mě. Poté co vyprázdnil svou číši, plivl na zem a utřel si ústa hřbetem ruky. „Vino je kyselé a smrdí smůlou. Nemůže si náš pán dovolit lepší?“

„Kde jste pil lepší?“ zeptal se ho kdosi u stolu. „Řekněte nám to a my tam půjdeme.“ Jeho poznámka vyvolala sborový smích.

„Nemáte pravdu, *monsieur* – tohle víno je výborné. Opravdu velice dobré,“ prohlásila sestra Madeleine a zhluboka se napila. „Vzhledem k tomu, že pochází z Bordeaux, nemůže o tom být sporu.“

Usrkla jsem. Víno bylo cítit po smůle, ale v převorství měli horší – tak mdlé a zakalené usazeninami, že jsem pokaždé zavřela oči a cedila ho přes zaťaté zuby. Sestra měla pravdu. V porovnání s tím bylo tohle víno výborné.

Rytíř na její poznámku zareagoval jen „hm“, což nenechalo nikoho na pochybách, co si o tom myslí, a věnoval pozornost čerstvému páji se sledí, zázvorem, pepřem a skořicí, který mu zrovna položili na ták. Když se přese mne natáhl pro slánku, ucítila jsem z jeho dechu česnek a přešla mě chuť.

„Co je, vy nejíte?“ zeptal se s plnými ústy, utrl si kus chleba a namazal si ho silně sádlem. „Mladé dámě jako vy by neměla chybět chuť do života.“ Mrkl na mě a znovu se ke mně přitiskl stehnem. Cítila jsem, že jsem zrudla až po kořínky vlasů.

„*Oui, mon enfant*, jez,“ připojila se sestra. „Jsi moc hubená. *Mange, ma petite*.“ Potom mě poklepala na koleno a řekla: „Budíš pozornost v sále. Nepodněcuj je, Isabelle.“

Podívala jsem se směrem, kterým ukazovala. Celý stůl, kde seděli mladí muži, na mě skutečně civěl, a když si všimli, že se na ně dívám, kudrnatý mladík zvedl číši a připil mi. Ani trochu se nepodobal tomu mladému pánovi na pódiu, a tak jsem sklopila zrak. „Ano, sestro Madeleine,“ řekla jsem smutně.

Poslušně jsem mladíky ignorovala a ukusovala chléb, zatímco rudolící rytíř vedle mě říhal a šťoural se v zubech špinavými nehty. Napadlo mě, že je nejspíš ženatý, a v té chvíli jsem se zařekla, že nikdy nesvolím se sňatkem podle výběru královny, pokud mi její volba nebude vyhovovat. Ať na mě bude sebevíc naléhat. To bych raději dala přednost klášteru... Zamyšleně jsem pohlédla na rytíře na pódiu. Byl úžasný. Smál se vtípu, který někdo vyprávěl, a nechápala jsem, proč mi srdce svírá stejná touha, jakou jsem pocítila, když jsem se dívala na západ slunce.

Nebyl tam nikdo, kdo by mě zaujal, a tak jsem se rozhodla, že si večer užiju co nejlépe. „Znáte ty, co sedí na pódiu?“ zeptala jsem se starého rytíře vedle sebe a byla jsem připravená, že výměnou za tu informaci uvidím jídlo, které žvýkal.

„Samozřejmě že je znám,“ odpověděl s plnými ústy. „Ta dáma vedle lorda Cromwella je jeho neteř lady Maude. Vdala se za toho tmavovlasého rytíře, který jí sedí po pravici. Jmenuje se sir Thomas Neville. A podívejte tamhle... po levici lorda Cromwella sedí Thomasův mladší bratr John Neville.“

Při jménu Neville jsem se nervózně podívala na sestru Madeleine. Naštěstí lidi v sále hovořili tak hlasitě a sestra byla tak zaujatá kohoutem na talíři a vínem, že k ní tato informace nedolehla. Ačkoli dost pila, číši měla plnou. Najednou jsem si uvědomila, že páže, které postávalo opodál, jí neustále nalévalo, jako by byla z urozeného rodu. Pustila jsem to z hlavy a byla jsem ráda, že se z té informace můžu těšit, aniž bych poslouchala její kázání, i když se mi nálada rychle zhoršovala.

Sice jsem měla strýce hraběte, ale Nevilleovi byli královské krve a bylo mezi nimi mnoho lordů, hrabat a vévodkyň. Jejich nástup k moci začal ve dvanáctém století přes manželské lože, když se Robert Fitzmaldred oženil s dědičkou Henryho de Nevillea z Neuville ve francouzském Calvadosu a jejich děti převzaly matčino jméno.

Následkem rodinných svárů v následujících generacích vzniklo mezi oběma větvemi Nevilleů velké nepřátelství. Jedna se stala zastáncem bílé růže Yorků a druhá rudé růže Lancasterů. Potomci yorských Nevilleů se kromě toho dostali do sporu s mocným klanem Percyů. Vzhledem k tomu, že Percyové dlouho vládli v hrabství Northumberland, nelibě nesli, jak jim neustále ubývá moc a bohatství ve prospěch Nevilleů, které považovali za kariéristy. Navzdory všem problémům se Štěstěna nepřestávala na tuto yorskou rodinu Nevilleů usmívat a manželská postel, kde získávali největší vítězství, byla neustále požehnána. Richard Neville, nejstarší ze čtyř synů hraběte ze Salisbury, se díky své manželce Nan Beauchampové, s níž se oženil v osmi letech, nedávno stal hrabětem z Warwicku a předním hrabětem v zemi.

„Tolik toho víte,“ řekla jsem rytíři o něco vřeleji. Jeho neotesanost a pohledy na má prsa už mě neurážely, protože se ukázal jako velice užitečný. „Můžete pokračovat ve vyprávění?“ Naklonila jsem se blíž, aby mi kvůli halasným výbuchům smíchu našich spolustolovníků, kteří si vyměňovali klepy od dvora, neuniklo ani slovo.

„Ten mladík vedle lady Maude je skvělý rytíř, *pardieu!* Vypráví se, že...“

Pohlédla jsem na sira Johna Nevillea. Zaklonil se a za zády lorda Cromwella si povídal s lady Maude. Odvrátila jsem se, než si mě mohl všimnout. Pronásledovala mě neodbytná otázka.

„Tihle Nevilleové jsou z větve Yorků nebo Lancasterů?“ zeptala jsem se, jak nejlhostejněji jsem dokázala. Aby si červenolící rytíř nevšiml, co pro mě ta odpověď znamená, napíchla jsem si z talíře kousek pečeného zajíce a kroužila jsem s ním v kořeněné hořčičné omáčce. Překvapil mě smíchem. Smál se nahlas, až se mu tráslο břicho. Zvědavě jsem na něj hleděla.

„Vy jste ale naivní, že jo?“ Pořád se smál a obrátil se k ostatním u stolu. „Chce vědět, jestli tihle Nevilleové jsou Yorkové nebo Lancasterové.“

„Byla jsem v klášteře, pane.“ Zrudla jsem, když jsem se snažila vysvětlit svou neznalost.

„Pak se toho musíte hodně naučit. A šťastný bude muž, který vás bude učit,“ chechtal se.

Dámy se usmívaly a pár mužů vyprsklo smíchy. Jeden, jak se ukázalo, byl to správce lorda Cromwella, se nade mnou slitoval a řekl: „Jsou to Yorkové, mylady.“

Otočila jsem se zpátky k rudolícímu rytíři a on pokračoval, kde skončil. „Vlastně pokaždé, když na krále Jindřicha padne šílenství – omlouvám se, nemoc –, královna a Richard, vévoda z Yorku, soupeří, kdo bude vládnout říši jako protektor. Někdy vládne York, někdy královna. Ale bez ohledu na to, tihle Nevilleové jsou spolehliví Yorkové za všech okolností od samého začátku problému... Vidím, že už to začínáte chápat. Jsou to synové hraběte ze Salisbury a bratři hraběte z Warwicku.“

Připadalo mi, jako by mě někdo praštil po hlavě. Musela jsem zblednout, protože jsem ho slyšela z dálky, jakoby za zdí, říkat: „Je vám dobře, lady Isobel?“

Přikývla jsem. „Jenom... ten zajíc je tvrdý.“ Odložila jsem sousto na mísu a namáhavě jsem polkla. „Pokračujte prosím.“

„Dobrá, povím vám příběh... Jsou Nevilleové a Percyové a tyhle dva rody se nenávidí – to víte, ne? Dobře. Teď se podívejte tamhle na lady Maude... Je to dědička Cromwellových pozemků a panství, kam patří několik původních panství Percyů, která jim sebral Jindřich IV. kvůli velezradě už kolem roku 1400. Takže když si před dvěma lety vzala sira Thomase Nevillea právě tady na tomto zámku, znamenalo to, že Neville-

ové jednoho dne vynesou nárok na několik pevností, které dřív patřily Percyům. Vypadá to, že lord Egremont, horkokrevný mladší syn hraběte z Northumberlandu, který nemá žádnou půdu – a je to takový syčák, že si ho nevezme žádná dědička –, se nechce smířit s myšlenkou, že půda Percyů spadne do Nevilleova klína, navzdory tomu, že ty nemovitosti byly zkonfiskovány před více než padesáti lety. Tak Egremont číhal na sva-tebčany ve Stamford Bridge. Povídá se, že to díky mladšímu synovi, siru Johnovi – který je statečný voják, jak vám potvrdí všichni – Nevilleové s mnohem menší armádou Percyů překvapili a zahnali na útěk. Přestože je to třetí syn a je mu sotva pětadvacet, jeho otec, hrabě ze Salisbury, hodně dá na jeho radu. Ano, mylady, bojoval bych se sirem Johnem Nevillem kdykoli... teda jestli lord Cromwell poručí. Jsem v jeho službách.“

„Chápu.“

Zeleninové jídlo s hráškem a cibulí na šafránu odnesli netknuté a teď jsem hleděla na fíky, které jsem měla na talířku, krásně naservírované s mandlemi a růžovými lístky, posypané cukrem. Jeden jsem si vzala a zkusila ho sníst. Nechápala jsem, co se to se mnou děje. Hostina, kterou jsem si vybrečela, končila velkým zklamáním a já si přála, aby už byl večer za mnou.

Jenže sestra se neměla k odchodu. Obrátila se ke mně, zatleskala a řekla vesele jako dítě: „Jsou tady polykači ohně, Isabelle.“ Ukázala na dva mladíky, do půl těla svlečené, s korálemi na krku. Vešli do sálu za zvuků fanfáry, která přicházela z galerie pro hudebníky. Žonglovali ohněm neuvěřitelně zručně a své představení zakončili polykáním plamenů. Zvedli zhasnuté pochodně vítězně do výšky a přijali srdečný potlesk a stříbrné mince, které se na ně snášely. Po nich následoval trubadúr s loutnou, aby zazpíval lechtivý příběh o hříšné manželce obchodníka s rybami, plný lascivností, po něm následoval žalozpěv o tragické lásce Elaine k siru Lancelotovi, překypující smutnými vzdechy, slzami a touhou. Já dokázala myslet jenom na lorda, kterému se dělaly dolíčky ve tvářích, když se usmíval. Teď jsem byla vděčná za společnost brunátného rytíře a snažila se soustředit se na něj, abych se nedívala na toho, který seděl nalevo ode mě vysoko na pódiu. Tak vysoko nade mnou!

Nakonec se trubadúr uklonil a řekl: „Tak končí můj příběh. Bůh žehnej vám všem – amen.“ Hudebníci na galerii začali hlasitě hrát a uvolnilo se

místo k tanci. Vášnivá keltská melodie, kterou hráli na harfu, na dudy, na loutny a další nástroje, pěla každým tónem o lásce, ale já seděla strnule na lavici, rozhodnutá hudbu nevnímat. Páni a dámy vstali a šli tančit a brunátný rytíř bouchl do stolu.

„Ha, má drahá lady, je čas na zábavu, dovolte...“

Zarazil se uprostřed věty. Pohlédla jsem tam, kam zíral, a dívala jsem se přímo do tmavě modrých očí sira Johna Nevillea. Vyzrazilo mi to dech.

„Lady Isobel, smím prosit o tento tanec?“ řekl zvučným hlasem s nepatrným severním přízvukem.

Ví, jak se jmenuju! Pootevřela jsem ústa, abych se nadechla. Mlčky jsem vstala. Uklonil se sestře Madeleine a ona váhavě vstala, abych mohla projít, a trochu se zapotácela. Viditelně jí to nebylo po chuti, ale nevyšimala jsem si jejího mračení a podala jsem mu ruku. Uchopil ji jemně, ale rozhodně, a vedl mě doprostřed sálu. Zaujali jsme místa spolu s ostatními tanečnickými na parketu pokrytém růžovými lístky a po zaznění exotického taktu, který připomínal divoká vřesoviště, jsme začali tančit: jeden úkrok stranou, tři kroky dopředu, dva dozadu a poskok. Sotva jsem si uvědomovala, co dělám. Pohledem se vpíjel do mých očí a já nedokázala odvrátit zrak. Vyměnili jsme si místa, udělali jsme krok od sebe a znovu jsme se přitáhli k sobě. Jak jsem vnímala rytmus jeho dechu, světlo svíců pohasínalo, stěny ustupovaly a ostatní tanečníci mizeli v zapomnění. Na celém světě jsme byli jenom on a já, hudba a žhavý vítr pod nohama, který mě unášel dopředu a dozadu. Poklekl a pomalu jsem kolem něj kroužila. Měla jsem pocit, že se pohybuji ve snu, nepustila jsem jeho ruku a on se mi neustále díval do očí. Vstal a provedl obrátku. Čas se zastavil a stála jsem bezradně, když tančil kolem mě a zažehl mé horoucí srdce.

Udělali jsme dvojkrok dopředu, jeden krok dozadu, poskočili jsme a ukročili do strany. Tančili jsme dlaněmi opřenými o sebe, tváří v tvář, v pomalém dokonalém souladu, nejdřív na jednu stranu a potom na druhou. Byli jsme dvě poloviny kruhu točícího se spolu ve věčnosti, točícího se a točícího... Melodie zaplnila celý prostor a já nemohla popadnout dech a ani od něj odtrhnout oči. Nemohla jsem vytáhnout ruku z jeho. Nikdy jsem se od něj nechtěla oddělit, nechtěla jsem, aby tanec skončil, nechtěla jsem se vrátit do prázdného světa, který jsem znala.

Ale konec přišel. Najednou se ozvala rána do činelů a zastavili jsme se,

hledíce si do očí, dýchající unisono, když tóny utichly. Píseň skončila. Svět přestal vířit. Ze všech sil jsem se snažila vzpamatovat se, srdce mi však divoce tlouklo a věděla jsem, že má dmoucí se prsa prozrazují, co cítím. Závrať vyvolaná studem, horkem a vzrušením způsobila, že jsem zavravorala. Sáhla jsem si na čelo.

„Myklady,“ řekl a chytil mě za loket. „Zdá se, že musíme na čerstvý vzduch. Je tady horko k udušení.“

Přikývla jsem a usmála se. Potom jsem si však vzpomněla na sestru. Nikdy by mi s nikým nedovolila odejít. Hlavně ne s rytířem. A hlavně ne s Nevillem.

„Ale...“ řekla jsem a otočila se tam, kde seděla sestra.

„Požádáme o svolení, jak se sluší,“ odpověděl s úsměvem.

Když jsme došli k sestře Madeleine, pochopila jsem, proč se smál. Už neseděla na lavici, ale na polstrované židli v rohu a spala, hlavu na stranu, a hlasitě chrápala. V ruce vinný pohár, schovaný v záhybech sukně. Poslední kapky jí vytekly na kolena a teď se pohár zvedal a klesal s každým těžkým nádechem a výdechem jako loď na moři.

Potlačila jsem smích a pohlédla na něj.

„Zdá se, že sestra Madeleine není ve stavu odmítnout nám dovolení, myklady,“ řekl, oči mu zářily a úsměv odhalil jeho neodolatelné dolíčky. Podal mi ruku a já ji bez okolků uchopila. Vzpomněla jsem si na postávající páže a došlo mi, že to bezbožné pokušení bylo na sestru nastraženo záměrně, ale na mém rozhodnutí to nic nezměnilo.

Vzduch byl svěží, noc nádherná a malá zahrada obehnaná zdí byla plná květin, na nichž se leskly dešťové kapky. Hudba se linula otevřenými okny hodovní síně, když jsme míjeli sluhu s tácem pomerančů a skupinu dvořanů a služebných u kamenné fontány, kteří se smáli mezi růžemi.

„Slyšel jsem, že patříte k Lancasterům,“ řekl.

„A já slyšela, že jste York. A že všichni Yorkové jsou násilníci a vrazi,“ odpověděla jsem a šibalsky jsem na něj pohlédla zpod řas.

Zasmál se srdečně a krásně, až se mu na tvářích udělaly záhyby a k mé radosti se objevily dolíčky. Tmavě modré oči mu jiskřily. „Nevěřte všemu, co slyšíte. Existují výjimky.“

Pohlédla jsem dolů na psa, který za ním vesele kráčel. „A víte, kdo je on? York, nebo Lancaster?“

„York. Ale někdy se zapomene a olizuje i Lancastera.“ Tvářil se smrtelně vážně, ale koutky úst mu cukaly.

Celá šťastná jsem se usmála. „Je s vámi pořád?“

„Pořád. Kromě toho, když hrozí nebezpečí. Jako v boji... nebo při tanci. Pak se dívá ze stanu – nebo zpod stolu... Jak vidíte, má víc rozumu než já.“ Podíval se mi do očí a dokonce i za svitu hvězd jsem cítila oheň, který mě sežehl, když jsme spolu tančili.

Odtrhla jsem od něj zrak.

„Northumbria je velice krásná. Jednou jsem tam byla,“ ozvala jsem se a sklopila oči.

„Cambridgeshire je ještě krásnější. Rád bych tam jezdil častěji.“

Pohlédla jsem na něj. Zatvářil se, jako by věděl, že jsem pochopila, co tím myslí. Znovu jsem se začervenala. Cítila jsem, že jsem rudá jako vlčí mák, a byla jsem ráda, že je noc a zahálí mě tmou.

Zašli jsme hlouběji do zahrady. Tady nebyly žádné pochodně, které by nám svítily na cestu, ani žádné slídivé oči. Jen stříbrné hvězdy nad námi. Hudba utichala a klid noci narušoval jenom hlas cvrčků. Intenzivně jsem si uvědomovala jeho blízkost a zaplavilo mě palčivé vzrušení. Toužila jsem po jeho doteku.

„Nikdy jsem neměl tu čest setkat se s vaším otcem, ať odpočívá v pokoji, ale znám vašeho strýce. Hrabě z Worcesteru je zbožný a učený muž.“

Po změně tématu jsem se trošku uvolnila. „Ano, to je. Velice si cení vzdělání, a když jsem byla malá, učil mě lásce ke knihám.“

„Co jste četla?“

„Ovidia, Christinu de Pizan, Euripida, Sokrata, Homéra a Platona... a...“

„Páni!“ zasmál se. „To je pěkné sousto. Ale od neteře takového člověka bych to čekal. Obávám se, že já neměl moc chuti číst, pokud nepočítáte *De Re Militari*.“

Jeho odkaz na velkou příručku o vojenské strategii mě rozesmutnil. Ukázalo se totiž něco, co bych podle jeho chování nehádala. Na tohoto rytíře těžce dopadaly současné problémy bez ohledu na jeho lehkomyšlné žertování. Cítila jsem, že jeho bezstarostný vzhled zastírá hlubokou a hloubavou povahu muže, libujícího si v přemítání. Srdce mi nebezpečně poskočilo.

„Věděla jste, že jsme příbuzní, lady Isobel? Váš strýc hrabě z Worcesteru byl ženatý s mou sestrou Cecily, dej jí pán Bůh věčnou slávu.“

Nevěřicně jsem se na něj podívala. Neměla jsem o tom ani tušení.

„Opravdu. Je to už mnoho let, to byl ještě lord Tiptoft, a ne hrabě z Worcesteru. Cecily byla jeho první manželka. Vzali se, ale za několik měsíců potom zemřela.“

Zašeptala jsem slova soustrasti, stále ještě zaskočená tou novinou. „Nikdo mi to neřekl,“ vysvětlila jsem mu. „Já si pamatuji tetu Elizabeth. Zemřela, když jsem byla malá.“

Pousmál se. „Elizabeth Greyndourová byla jeho druhá žena. Byla jste nemluvně, když se oženil s mou sestrou. Troufám si tvrdit, že teď se moc nenosí hlásit se k příbuzenství s Yorkem.“

Neodpověděla jsem, protože se to nedalo vyvrátit, ale v každém případě jsem se vypořádávala s informací o příbuzenství mezi našimi rodinami – a nadějí, která uvnitř mě doutnala.

„Pokud je mi známo, váš strýc je teď zmocněnec v Irsku. Víte, jak se mu daří?“ zeptal se.

„Ano, dobře,“ odpověděla jsem veseleji, než jsem čekala. Uvědomila jsem si, co jsem se od něj dověděla, a udělalo mi to radost. „Napsal mi, že po návratu z Irska plánuje pouť do Jeruzaléma. A možná nějakou dobu stráví v Padově studiem Písma, latiny a řečtiny.“

„Svěřil se mi s tím, než jsem loni odjel... Myslím, že má zájem přeložit Ovidia z latiny.“ Najednou se zeptal: „Kolik vám je let?“

Když jsem váhala s odpovědí, usmál se. „Jestli vám dělá starost tady Rufus, ujišťuji vás, že to nikomu neřekne.“

Nemohla jsem si pomoci. Měla jsem tak dobrou náladu, že jsem vyprskla smíchy. „Patnáct“ řekla jsem nakonec.

„Je pravda, že jste chráněnka Markéty z Anjou?“

Nedokázala jsem předpovědět, jaký má tahle otázka smysl. Blesklo mi hlavou, že Nevilleové nejsou u dvora vítáni, a tak jsem popustila uzdu fantazii. Najednou jsem se úplně probrala. Možná že mi čerstvý vzduch vyčistil hlavu. Možná že za to mohly mé překvapivé pocity, které byly prostopášné jako nějaké holky z hostince. Možná že mi opět přišla na mysl další otcova slova: *Nemíř příliš vysoko, nepřej si příliš mnoho. Největší žal si působíme sami...* Ale najednou jsem si uvědomila, jak neuváženě

a hloupě jsem si počínala. Sňatek, který kdysi spojil naše rodiny, je minulostí a to spojení se už dávno přerušilo. Časy se změnila a nenávisť se upevnila. Sňatek neznamená nic, nic nezmění. Propast mezi námi zůstávala široká jako rozbouřené moře. Tenhle rytíř patřil do jedné z nejmocnějších rodin v křesťanském světě a byl nepřítelem královny, která mě teď vlastní. Jak jsem si mohla myslet, že si se mnou nepohrává jen pro pobavení a nepomyšlí na to, jak by ponížil královnu, kterou nenávidí? I kdyby to tak nebylo, proč by záleželo na jeho vlastnostech, když pro mě zůstával nedosažitelný jako hvězdy nad hlavou? Zapomněla jsem na své postavení, mířila jsem moc vysoko, přála si nemožné a bohové na mě seslali oheň. Musela jsem uniknout, dokud existovala šance na vyléčení. Moje chuva měla pravdu. Byla jsem lehkomyšlná, hloupá a divoká. Kdy se konečně poučím?

„Mylorde, je pravda, že jsem královnina chráněnka. Neměli bychom tady být a vy to dobře víte. Žádám vás, abyste mě odvedl zpátky k mé opatrovnici a abychom zapomněli, že jsme se kdy setkali.“ Slova mi padala ze rtů jako balvany.

V očích se mu objevil zvláštní ohromený výraz a chvilku se ani nepohnul. Potom se napřímil a řekl hlasem cizince, který mě jako šíp zasáhl rovnou do srdce: „Samozřejmě, máte pravdu, mylady. Přijměte prosím omluvu. Okamžitě vás odvedu zpátky.“ Strnule mi nabídl rámě a já položila ruku na jeho rukáv tak lehce, jako bych se dotýkala horké žehličky. Obrátili jsme se a vraceli se vlhkou zahradou do sálu, který jsme nikdy neměli opustit.

Té noci jsem nespala. Ležela jsem v temnotě, potichu jsem plakala do polštáře, poslouchala sestřino chrápání a počítala zvonění na kostele, které oznamovalo každou hodinu. Nikdy nezapomenu na tu nádheru a líbeznost našeho společného tance, ale čas tuto bolest vyléčí a život půjde dál. Věděla jsem to, protože v knihách to tak stálo.

Ráno bylo slunečné a krásné, ale veselá píseň skřivana mě zraňovala a naplňovala úzkostí. Nesnídal s námi a dověděla jsem se, že odjel ještě před svítáním. Neměla jsem ani pomyslení na jídlo a neužidbovala bych z krajíčku chleba, kdyby mě k tomu nepřinutila sestra Madeleine. Stáli jsme na nádvoří a sledovali, jak nám podkoní sedlají koně. Poslouchala jsem štěkot psů v tak zoufalém rozpoložení, jaké jsem dosud nepoznala. Když odbila hodina svítání, vydali jsme se na cestu a vrata hradu za námi

zapadla. Jak jsme se vzdalovali, hrad z červených cihel byl stále menší a pocestných bylo stále méně. Shluky dřevěných stavení kolem uvolnily místo roztroušeným domům, polím a stodolám a nakonec se před námi otevřela liduprázdná vřesoviště. Když jsem se dívala na vysoké trávy a květiny koupající se ve slunci, ticho tohoto světa po ruchu na hradě mi působilo muka a připadalo mi, jako bych jela pustinou. Kopyta mého koně zvonila na cestě klapity-klap, klapity-klap a jejich pravidelné dunění mi znělo v uších jako hřmění. Zpomalila jsem, abych zůstala za ostatními, a ohlédla jsem se za letní vřesoviště, kde stál Tattershall.

„Včera večer ses pořád smála a tančila a teď jsi potichu jako myška,“ řekla sestra Madeleine a otočila se v sedle. „Co se stalo, *ma chérie*?“

Nedokázala jsem odpovědět. Připadalo mi, že nepromluví už nikdy. Měla jsem slzy na krajíčku. Můj kůň dohonil jejího a já sklonila hlavu, aby mi neviděla do tváře.

Sestra Madeleine mi stiskla ruku. „Jsi mladá, má maličká,“ zašeptala. „Jednoho dne se objeví jiný a pak zapomeš.“

Podívala jsem se na ni. Cítila jsem, že to bylo poprvé, kdy jsem ji viděla správně.

KAPITOLA TŘETÍ

SRPEN 1456

V HUSTÉM LIJÁKU JSEM UTÍKALA Z KOPCE PLNÉHO KAMENÍ A TRNÍ a nemohla jsem se zastavit. Nevěděla jsem, kam jdu, jenom to, že musím utéct nějaké nestvůře, která mě pronásleduje. Naprosto zděšená jsem se ohlédla, srdce mi bušilo a krev mi tepala v uších, ale v té temnotě jsem neviděla nic. Kde je úkryt? Kde je bezpečí? Jestli mě ta stvůra chytí, můj osud bude zpečetěn. Hrůza při tom pomyšlení mi svázala nohy, ale teď byla zem pod mýma nohama plná bláta a nedalo se jít. Sukovité větve se objevovaly Bůh ví odkud, vypadaly jako živé, vzdychaly a lapaly po mně, jak jsem prchala tmou. Polkla jsem výkřiky a utíkala dál, několikrát jsem zakopla a málem jsem upadla. Všude kolem bylo slyšet hlasité vzlykání a bolestné sténání. Byla jsem vyděšená. Zakryla jsem si uši, abych to neslyšela. Najednou jsem nemohla dál. Něco mi zablokovalo cestu, ale pocítila jsem úlevu, a ne strach. Před očima se mi mihla květina a uviděla jsem, že je to bílá růže. Uvědomila jsem si, že zvuky utichly, a tak jsem si uvolnila uši a růže mi spadla do rukou. Obdivovala jsem její perleťovou barvu. Byla zvláštní, skoro nadpozemská. Potom jsem se podívala nahoru. Usmíval se na mě sir John Neville. Obklopovalo mě teplo a pootevřela jsem radostí a údivem ústa, ale k mému překvapení jsem květinu upustila. Sir John se shýbl, aby ji zvedl, ale když se znovu napřímil, byl to nějaký cizí člověk, který stál ve stínu, a já mu neviděla do tváře. Cizinec mi podal

květinu, jenže ta růže teď byla rudá, a ne bílá. Nechtěla jsem si ji vzít, ale skočila mi do rukou a všimla jsem si, že z okvětních lístků kape krev. To krev obarvila bílou růži na červenou. Upustila jsem růži, ustoupila jsem a vykřikla hrůzou...

Probudila jsem se a zjistila, že sedím v posteli, celá zpcená, a buší mi srdce.

„Chudáku dítě, zdálo se ti něco ošklivého, ale horečka konečně klesla. Brzy budeš v pořádku.“ Sestra Madeleine mi sundala ruku z mokrého čela. Seděla na kraji mé postele a otočila se, smočila v umyvadle s vodou hadr a začala ho máchat. Rozhlédla jsem se. Nebylo tam mnoho k vidění. Jenom kamenná zeď zámeckého pokoje, okno a truhla. „Jak dlouho jsem byla nemocná? Kde to jsme?“ zeptala jsem se.

„Jsme na královském dvoře, ve Westminsteru. Spadla jsi z koně a dva dny jsi byla v bezvědomí.“

„Nepamatuji si, jak jsme sem přijeli.“

„Už jsi byla nemocná a rozpalená horečkou. Moc jsem se o tebe bála, dítě.“

Zamračila jsem se a snažila si vybavit cestu, ale v hlavě mi tupě tepalo. Potom jsem se najednou rozpomněla. „Ano, už si to vybavuji,“ mumlala jsem potichu. Když se mi vrátila paměť, pocítila jsem smutek nad tím, že jsem na Tattershallu zanechala sira Johna Nevillea. Položila jsem si hlavu na polštář a matně jsem vnímala, že sestra Madeleine něco říká.

„Isabelle, tohle je Margery. V mé nepřítomnosti o tebe bude pečovat, dítě. Odjízďím do opatství Kenilworth a budu pryč několik dní. Až se vrátím, dohlédnu na tebe.“ Poklepala mi na ruku a ta dívka se uklonila. Kývla jsem hlavou. Byla jsem příliš unavená, než abych mohla mluvit, a tak jsem zavřela oči.

Putování z Lincolnshiru do Westminsteru bylo velice náročné, možná kvůli nebyvalému horku. Pod olověnou oblohou, která sužovala zemi i lidi, jsme potkávali mnichy, podomní obchodníky, kterým vyčuhovaly z onucí palce, kupce se zbožím, ženy prohýbající se pod tíhou konví na mléko, které nesly na hlavách, zemědělce mířící na trh s vozy naloženými senem, pórkem a jablky. Mnoho z nich vypadalo stejně unaveně a zbědovaně, jako jsem se cítila já. Vzhledem k tomu, že bych nedokázala snést představu prázdného domu, kde už není milovaný otec, nezastavili jsme

se na panství v Burrough Greenu, ačkoli Cambridgeshire ležel na cestě do Londýna. Místo toho jsme přenocovali v opatství na kraji města, kde jsem sdílela lůžko se sestrou. Její chrápání, mé záchvaty kašle, mouchy a štěnice, které zaplavily naše neforemné slamníky, mi nedovolily spát, a tak jsem stejně jako poslední noc na Tattershallu počítala úderý kostelních zvonů, které vyzváněly do noci, a snažila se nevyvolávat vzpomínky na sira Johna Nevillea.

Během posledních dvou dnů naší cesty jsem žila jenom z několika soust chleba a vína. Začalo mi být jasné, že mám zimnici, ale protože ta se léčila pavoukem v hrozince, nezmínila jsem se o horečce, aby se mě sestra nerozhodla léčit, ale byla jsem čím dál slabší. Potom se mi svět propadl do ticha a mlhy. Sestra hovořila s panem Gilesem a Guyem, kolem jdoucí kupci nás zdravili, žebráci u krajů silnice k nám natahovali své misky a žádali almužnu, ale jejich slova ke mně nedolehla. Když se v dohledu objevily londýnské hradby s cimbuřím, chytaly mě křeče do nohou a špatně se mi sedělo. Hlava mi padala, a ačkoli jsem měla prázdný žaludek, museli jsme předtím, než jsme dorazili k Bishopsgatu, dvakrát zastavit, abych se mohla vyzvracet. Ve městě se to nezlepšilo. Pachy Londýna mi zvedly žaludek znovu, když jsme projížděli kolem řeznického krámu, kde hodovala mračna much na mase, které se sušilo, a v ponurých ulicích, kde nebylo vidět slunce ani obloha, protože horní patra kupeckých domů vyčnívala nad úzkými ulicemi. Ve špinavých odporných ulicích se volně potulovala prasata a ryla v hromadách odpadků, z nichž vycházel puch ještě horší než z hnoje kolem silnic na venkově.

Po celou dobu, co jsem jela a snažila se zůstat vzpřímeně v sedle, zůstal svět i nadále tak zvláště tichý. Obchodníci a zákazníci se hádali na ulicích, jedoucí kola vířila prach a kováři bušili do kovadlin, až jiskry odlétaly od kovu, který kuli, ale všechno bez jediného zvuku. Když jsme konečně dojezili do Westminsteru, i tady spousta lidí na velkém nádvoří paláce mlčela, jako by byli na obrázcích v ilustrované knize. Zamračení sloužící rázovali rozhodně po nádvoří, ruce na jílcích mečů, poslové cválali dovnitř a ven a doručovali depeše do a ze vzdálených míst království. Všechno bylo jako v mlze a beze zvuku.

Otočila jsem se na sestru a uviděla jsem, že mluví na nádvoří s vrátným. Kývl a ukázal na jednu z věží u řeky. Hlava se mi zatočila, denní světlo po-

haslo a poslední, co si pamatuji, než se země zvedla ke mně, byl vyděšený výraz v jejich očích, když se na mě obrátili.

Tiše jsem vzdychla.

„Můžu pro vás něco udělat, mylady?“ zeptala se ta dívka.

Zavrtěla jsem hlavou, zašeptala jsem díky a zavřela oči. Musela jsem usnout, protože když jsem je znovu otevřela, byla tma. S obtížemi jsem se posadila. Ve světle jediné svíčky na stolku vedle postele jsem viděla siluetu dívky. Seděla u zdi a dřímala. Jakmile jsem se pohnula, otevřela oči.

„Konečně jste vzhůru, mylady!“ Přišla a klekla si vedle mě. Namočila v umyvadle hadřík a otřela mi obličej. „Už máte mnohem lepší barvu, mylady. Můžu vám donést něco k jídlu – chleba nebo vývar?“

Odmítla jsem. Žaludek jsem měla pořád jako na vodě.

„Zatímco jste spala, dostala jste dárek,“ řekla a zamířila k truhlici v rohu pokoje. Něco vzala do ruky a nesla mi to. „Ještě někdo si o vás dělal starost... Poslal tohle.“

Vykřikla jsem a ucukla, protože mě to vyděsilo. „Je to jenom růže, mylady. Ležela za dveřmi s tímhle.“ Vytáhla ze záhradní dopis a podala mi ho. Nebyla tam žádná pečeť. Otevřela jsem ho a objevily se řádky, pečlivě napsané černým inkoustem. Sklonila jsem hlavu, abych si je mohla přečíst, a s každým slovem ve mně narůstala naděje.

*Vezmi si tuto růži, ó, Růže,
protože láska je květina,
a touto růží
tvůj ctitel je okouzlený,
a byl od té krásné noci
na hradě Tattershall.*

Zmocnila se mě nepopsatelná radost a usmívala jsem se. Prohlížela jsem si nadšeně dopis a hledala podpis, ale žádný tam nebyl. „Viděla jsi, kdo to přinesl?“ vykřikla jsem.

„Jenom jsem mu zahlédla záda, když tu nechal tu květinu. Je mladý a dobře stavěný.“ Dívka se na mě usmála a já na ni. Srdce mi poskočilo.
Sir John Neville.

Růže byla nádherná, měla dokonalý květ. *Ten sen byl předzvěstí dobra, ne zla*, napadlo mě. Zabořila jsem obličej do jemných okvětních lístků. Znovu jsem si lehla na polštář a vdechovala krásnou vůni. Nepříjemný pocit v žaludku byl najednou pryč. Ponořená do vůně květiny jsem si tiše broukala melodii, na kterou jsme tančili. Působila na mě jako ukolébavka a já znovu usnula.

Vědomí, že ten návštěvník musel být sir John Neville, mě přinutilo soustředit energii na uzdravení. Když se sestra Madeleine vrátila, měla radost, že jsem zdravá, a já byla ráda, že ji zase vidím, protože v posledních týdnech jsem si ji velice oblíbila. „Sestro Madeleine, nechci, abyste se vrátila na sever,“ prosila jsem ji, když mě oblékala na první vycházku. „Požádejte prosím královnu, aby vás tady se mnou nechala.“

„Drahoušku, musím se vrátit na převorství. Královna ti určitě přidělí komornou, až tě přijme k audienci.“

„Kdy to bude?“ Zachvátila mě panika při pomyslení na audienci u obávané Markéty z Anjou.

„Až si královna najde čas na takové nedůležité záležitosti. Má moc práce, protože teď vládne říši, když je zase král nemocný, takže to možná bude chvíli trvat. Musíš být trpělivá.“

„Král je nemocný?“ zeptala jsem se.

„Ano, potřebuje si odpočinout. Vykonávání státnických záležitostí je poslední dobou příliš namáhavé.“ Klekla si a upravovala mi lem šatů. Měla jsem pocit, že o tomhle tématu nechce mluvit.

Nechtěla jsem ji rozčilovat dalšími dotazy, a tak jsem řekla: „Budu se tedy modlit za jeho uzdravení, sestro Madeleine.“

Souhlasně přikývla.

Sestra použila slovo *nemocný*, ale v několika následujících dnech, když jsem se procházela v zahradách Westminsterského paláce, jedla v jeho sálech a zadumaně se dívala na svou růži, přemítala jsem o veřejném tajemství královny duševní choroby. Zavřeli ho v královských komnatách, aby nikdo neviděl, jak celý den mlčky prosedí, neschopen řeči, zírá do země a na nic nemyslí. Ale v paláci světlo dopadá i do temných koutů a tajemství se nikdy dlouho neudrží.

Když královského syna prince Eduarda přivedli k otci pro požehnutí, Jindřich se na chlapce podíval, sklopil oči a neřekl ani slovo. Tajně

se šeptalo, že Eduarda zplodil zesnulý Edmund Beaufort, vévoda ze Somersetu. Neustále se vyskytoval královně po boku až do své smrti v bitvě u St. Albans, která se konala v květnu 1455, rok před mým setkáním se sirem Johnem Nevillem. V této bitvě mezi yorským vojskem, vedeným Richardem Plantagenetem, vévodou z Yorku, a vojskem královny, které vedl Edmund Beaufort, Nevilleové bojovali na straně Yorků a za smrt Somersetu mohl jeden z Nevilleů.

Troubení oznamovalo večeri. S růží od sira Johna Nevillea připnutou k živůtku broží jsem vstala ze zahradní lavičky, kde jsem sledovala západ slunce a vzpomínala na to vzrušení na Tattershallu. Květina povadla od chvíle, kdy ji zanechal před mým pokojem, ale pro mě to pořád byla ta nejkrásnější růže v zahradě.

Pomalů jsem kráčela do sálu. Sestra Madeleine tam ještě nebyla a já se děsila toho, že budu jíst sama. V převorství jsem měla nové kamarádky, i když dívky měly ve zvyku upírat na mě dlouhé pohledy, šeptat si za mými zády a strkaly do sebe, když jsem šla kolem nich. Jedna, která se se mnou spřátelila – jmenovala se Alice – mi prozradila důvod.

„Myslí si, že jsi krásná, a chtějí tě za to potrestat,“ řekla.

„Ale proč?“ zeptala jsem se zaskočeně.

„Asi proto, že podle nich ti krása dává právo najít lásku a štěstí.“

„Ale proč, když mám tmavé vlasy, hnědé oči a tak plné rty?“ stála jsem si na svém.

Alice se zasmála. „To netušíš, vid?“

Zavrtěla jsem hlavou.

„Hlavně pro to tě mám ráda,“ odpověděla.

Alice zemřela příští rok na mor a bylo jí patnáct. Moc mě to ranilo a tiše jsem se modlila za její duši. Jako vždycky, když jsem si na ni vzpomněla.

Přešla jsem kruhem zeleně a zamířila do paláce. Zvykla jsem si na samotu a mé přijetí zde u dvora odpovídalo mé zkušenosti v převorství. Povzdechla jsem si. Nejspíš bude trvat daleko déle, než si tady najdu nějakou přítelkyni, pokud vůbec na takovémhle místě se dá kamarádka najít.

Ale osud ke mně byl laskavý. Po levici mi sice seděl stařec, který si přikládal ruku k uchu a zabrblal: „Cože?“ pokaždé když jsem mu něco řekla. Nakonec jsem veškeré snahy o konverzaci vzdala. To po pravici jsem měla příjemnou společnost. Byla to mladá žena, na první pohled urozeného

původu, svobodná, pětadvacet let. Hovořila přívětivě, vyprávěla mi o sobě a ptala se mě na můj život naprosto přirozeně, bez lstivosti. Jmenovala se Ursula Maloryová a byla rusovláška. *Jako Alice*, napadlo mě. Měla modré oči, střední postavu a hezký úsměv, a kdyby neměla pihy a nešilhala, mohla by se považovat za hezkou.

„Jste štihlejší než cypřiš, mylady, ale nejste vychrtlá. Naopak jste dobře obalená – opravdu dobře obalená.“ Ursula Maloryová se usmála a pohlédla mi na prsa. Začervenala jsem se a snažila se popotáhnout si živůtek. „Tak nás Pán Bůh stvořil, ačkoli lituju, že mi to líp nerozdělil po těle – nedal mi víc nahoře a míň v pase, abych nevypadala jako stará slepice.“

Chtěla jsem protestovat, ale zastavila mě mávnutím ruky. „To je v pořádku. Když jsem byla mladší, občas jsem hubla, ale moje tělo si nepřeje scvrkávat se. Tak jsem se rozhodla, že se smírím se svými tvary a budu si užívat jídla. Jako vy, mylady...“ Nato nabrala porci kančího masa, zelí v plátku chleba, namočila tu směs jako já v dřevěné misce se sladkou omáčkou, kterou jsme měly dohromady, a šťastně kousala a souperila se mnou, protože já jsem měla vždycky velkou chuť k jídlu – kromě pobytu na Tattershallu.

Zahnala jsem tu vzpomínku a soustředila se na Ursulu Maloryovou. Byla otevřená a veselá a měla jednu dobrou vlastnost, která nepřipomínala slepici, jak si myslela, ale barevného ptáčka s načechraným peřím. Líbila se mi čím dál víc. Přátelsky jsem se na ni usmála, okouzlená její vřelostí a povahou, která zářila jako její vlasy. Vyprávěla mi, že její otec, sir Thomas Malory, bojoval proti Johance z Arku za válek ve Francii a na počátku padesátých let byl členem parlamentu.

„Můj otec byl taky členem parlamentu. On taky bojoval ve Francii ve stejné době,“ pochlubila jsem se mezi hlty pórkové polévky. „Jestlipak se znali.“

„Určitě se znali. Musíme se jich zeptat, až je uvidíme.“

„Můj otec už nežije,“ zašeptala jsem. „Už je to rok.“

Ursula mi sáhla na ruku. „To je mi líto.“ Po chvilce ticha promluvila: „Proč jste u dvora, mylady?“

Pochopila jsem, že změnila téma schválně, abych nebyla smutná. Zaplavila mě vděčnost a snažila jsem se uklidnit. „Jsem královnina chráněnka. Přijela jsem z kláštera, abych si našla manžela. A co ty, Ursulo?“

„Tak královnina chráněnka,“ zvolala. „Páni! Tak to musím myslet na dobré vychování.“

Zasmála jsem se.

„Jsem tady, abych si našla místo,“ odpověděla. „I když otec je rytíř, nemá žádné prostředky. Nemám žádné věno a potřebuju si nějaké obstarat.“

Sotva jsem dokázala potlačit své vzrušení: „Tak už nemusíš hledat, Ursulo. Potřebuji komornou.“

Rozzářila se. „Nic nemůže být takhle snadné... jenom v otcových legendách.“

„Šťěstí se na nás opravdu dnes večer usmálo,“ odpověděla jsem překvapeně. Sluha sklídl talíře a jako další chod přinesl jablečný pudink se skořicí, mandlemi a rozinkami. Byl tak dobrý, že jsem si dala ještě jednu porci. „Takže tvůj otec je veršotepec. O čem píše?“

„Většinou o lásce a rytířských turnajích, kde se bojuje o dámy, které vypadají jako vy,“ řekla.

Její vysvětlení mě tak zaskočilo, že jsem se nezmohla na žádnou námitku. Smály jsme se celý večer a druhý den ráno, když se vrátila sestra Madeleine, neztrácela jsem čas a představila jí Ursulu. Schválila nám to a slíbila, že udělá, co může, aby uspíšila mé přijetí u královny, aby Ursula začala dostávat plat. V tomhle byla sestra velice úspěšná. Den mé audience nastal ani ne za týden, daleko dřív než jsem čekala. Najednou jsem se začala bát.

„Ale, sestro Madeleine, co bych měla královně říkat? Co bych měla dělat?“ ptala jsem se vystrašeně, když mi s Ursulou pomáhaly obléknout se do nejlepších šatů – z krásného hedvábí levandulové barvy se stříbrnou nití – lemovaných hermelínem, které jsem měla na sobě, když jsem se setkala se sirem Johnem Nevillem.

„Buď přirozená, *ma chérie*. Buď přirozená a získáš si její srdce.“

Sestřina slova mě neuklidnila. Už jsem věděla, že Markéta z Anjou se nenechá jen tak snadno okouzlit. „Půjďte tam se mnou?“

„Lituji, ale nepůjdu. Mám spoustu zařizování, ale může tě doprovodit Ursula,“ řekla.

Nervózně jsem se na Ursulu usmála, když mi připevňovala sedmikrásky do vlasů, které mi spadaly na záda. Sestra Madeleine se souhlasně usmí-

vala, protože sedmikrásky měla královna ve znaku. „Má tak husté vlasy, že jich tam můžeš dát víc, Ursulo,“ poradila nám a odešla.

Velký zvon na věži s hodinami v opatství odbil třetí hodinu. Žaludek se mi sevřel. Nastal čas, abych zamířila do bílé komnaty na audienci u královny. Ursula odstoupila, aby zhodnotila svou práci.

„Myslím, že jsem nikdy neviděla někoho tak hezkého jako vy. Oči vám září jako drahokamy rámované řasami... Vaše pleť je jako alabastr a vlasy kolem vás splývají jako těžké hedvábí, tmavé a lesknoucí se jako perli černé labutě. Vypadáte krásně, mylady,“ řekla beze stopy závidosti, když mi pomáhala obléknout si vlněnou pláštěnku.

Ursulina laskavost mě hluboce dojala a dlouze jsem ji objala. Nasadila jsem si kapuci a sklonila hlavu, abych si chránila květy ve vlasech před větrem. Přešly jsme vnitřní nádvoří a vydaly se po pěšině u řeky k okázalé pevnosti. Dělal mi dobře, že se cestou za mnou lidi otáčeli, protože jsem potřebovala získat sebevědomí. Den ohlašoval přicházející podzim. Silný vítr vzdouval vlny na tmavé řece, ale nepřšelo. Chladné počasí znamenalo úlevu po nedávném nesnesitelném letním vedru a díky tomu byla Temže plná lodí barvy zlata. Panoval tam čilý ruch způsobený přírodou i obchodem – po hladině plavaly labutě, racci křičeli a potápěli se pro ryby a čluny přirážely k lodím a nakládaly lidi a zboží.

Došly jsme k pevnosti a vydaly se po ošlapaných schodech do věže do přijímací komnaty. Stráž v předpokoji Ursulu nepustila dál. „Dovnitř smějí jenom pozvaní.“

Chtěla jsem se ohradit, ale Ursula mi sundala pláštěnku, naklonila se ke mně a pošeptala mi: „Hlavu vzhůru, vypnout prsa – a všechno bude dobré.“ Ustoupila dozadu a usmívala se.

Najednou jsem pochopila, proč stráž Ursulu nepustila dál. Malý výklenek byl nacpaný lidmi, kteří doufali, že se setkají s královnou. Oznamila jsem své jméno úředníkovi, který stál u vysokého stolu u dveří, a pátrala jsem, kam se postavím. Nejbližší lavici obsadila skupina jep-tišek, které šeptem odříkávaly podle růžence modlitby. Určitě prosily Boha, aby jim pomohl získat to, co potřebovaly. Nedaleko nich se potichu bavil unaveně vypadající rytíř s manželkou o problémech s daněmi na jejich panství. U oken na opačné straně si skupina černě oděných duchovních povídala o počasí. V nedalekém rohu seděl posel z Anjou

a měl lotrinský kříž. Místo vedle něj bylo prázdné, a tak jsem se tam posadila.

Seděla jsem přímo proti vchodu do přijímací komnaty a brzy se dveře otevřely a vyšel krásný mladý pán a jeho sluhové. Zlaté vlasy mu splývaly ze sametové čapky zdobené drahokamy, ale přestože měl souměrný obličej, připadal mi příliš zženštilý a bez přitažlivosti. Když procházel, rozhostilo se uctivé ticho, které přerušilo jenom šustění látky, jak všichni vstali a uklonili se mu.

„Kdo byl ten pán?“ pošeptala jsem poslovi z Anjou.

„Hrabě z Wiltshiru, *ma dame*,“ odpověděl. Potom, jako by si uvědomil, že jsem u dvora nová a potřebuji vysvětlení, dodal: „James Butler, hrabě z Wiltshiru a z Ormondu.“

Usmála jsem se na něj jako výraz díků. Slyšela jsem o tomhle hraběti už dřív v hostinci, kde jsme se ubytovaly cestou do Westminsteru. Wiltshire bylo jedno ze jmen zmiňovaných jako možný otec královnina malého syna. Dveře do přijímací komnaty zůstaly otevřené a uviděla jsem jimi královnou. Mladá, krásná Markéta z Anjou, zářící drahými kameny, seděla na trůnu a bavila se s nákladně oblečeným hezkým světlavým lordem v kožešinové pláštěnce, který stál za ní na pódiu. I na tu vzdálenost jsem z jeho uvolněného postoje a ze způsobu, jak se na něj dívala, poznala, že mají blízký vztah.

„A kdo je ten pán s královnou?“

„To je, *ma dame*, Henry Beaufort, vévoda ze Somersetu,“ řekl s velkou úctou.

Pokývnutím jsem mu poděkovala. Tohle jméno nepotřebovalo žádné vysvětlování, protože dokonce i já jsem věděla, že třiatřicetiletý Somerset, který získal po zesnulém otci Edmundovi vévodský titul, byl nejmocnější pán v zemi – král, kterému chyběl jenom ten titul. Jeho zemřelý otec Edmund Somerset zařídil sňatek Markéty a krále Jindřicha. Z vděčnosti ho vzala na svá prsa a – jak se všeobecně říkalo – do své postele.

Bylo patrné, že královna má velkou slabost i pro jeho syna, protože jí byl neustále po boku a ona nikdy nešla proti jeho vůli, jak to dělala v případech svého manžela krále Jindřicha. V zámku se šušovalo, že jednou, když se král Jindřich uzdravil ze záchvatu šílenství, uviděl na kůlu nabodnuté tělo nějakého zrádce a začal to vyšetřovat. Když se dověděl, že to je část

lidského těla, zděsil se, že se čtvrtí lidské bytosti, a nařídil, aby tělo bylo sundáno a důstojně křesťansky pohřbeno. Přirozeně že tato praxe pokračovala. Král Jindřich se nikdy nedověděl, že jeho přání nebylo vyplněno, protože brzy se znovu ozvala jeho duševní choroba. Všichni se veřejně smáli té historice, ale nikdo se neodvážil smát se Somersetovi. Jenom potají. „Vsadím se, že královnin syn je Somerset,“ slyšela jsem říkat kohosi za zdi hostince. Určitě mu rozvázalo jazyk přílišné pití. „Ale jestli Edmunda nebo Henryho, otce nebo syna, na tom sotva záleží, že jo?“

Na přijetí u královny jsem nemusela čekat příliš dlouho. Mé jméno se ozvalo hned po poslovi z Anjou, který přinesl dopis od královnina otce, velice oblíbeného krále-poety Reného z Anjou, známého jako René Dobrotivý.

Když jsem kráčela dlouhou uličkou vedoucí na pódium, podlamovala se mi kolena a srdce mi bušilo. Cítila jsem královnin upřený pohled a snažila jsem se nevšímat si kysele se tvářících kněží, kteří seděli na lavicích po obou stranách, ani skupinek dvořanů, kteří mě svlékali očima, šeptali si a zakrývali si ústa rukama. Potom jsem si vzpomněla na Ursulinu radu a nasadila jsem široký úsměv. Zvedla jsem bradu, zhluboka jsem se nadechla a postavila jsem se vzpřímeně. Cesta k trůnu už mi nepřipadala tak děsivá a brzy byla u konce. Sklonila jsem hlavu do hedvábných záhybů šatů a vysekla jsem královně hlubokou poklonu.

„Můžeš vstát,“ řekla Markéta z Anjou a v hlase byly slyšet stopy příjemného hrdelního přízvuku její rodné země.

Přestože byla královna drobné postavy, naháněla hrůzu. V záplavě šperků se nebezpečně blyškala, a když na mě upřela zelené oči připomínající perly z Anjou, četla jsem v nich varování. Světlé vlasy jí zdobila zlato-červená čelenka, lemovaná perlovou sítkou po obou stranách obličej, který byl poněkud malý a široký, a na ženu měla dost hranatou bradu. Byla by hezká, kdyby neměla pleť posetou jizvami po neštovicích, jimiž se jako patnáctiletá princezna nakazila cestou do Anglie. Bylo jí tehdy jako teď mně. Jak jsem před ní stála, připadalo mi, že její tvrdý pohled trochu změkkl, a odvážila jsem se znovu široce usmát. Potom upoutal mou pozornost Somersetův smích.

„Tahle spustí dostihy v nabídkách, má královno.“

Markéta z Anjou se usmála. „Jistěže, Henry, zajistí pěkný příjem do královské pokladny. Tím jsem si jistá.“

Hodnotili mě, jako kdyby to byli dva řezníci, kupující krávu, kterou porazili k večeři. Úsměv mi zmrzl na rtech a sklopila jsem oči, abych skryla hněv. Okamžitě jsem začala Somersetu nenávidět.

Markéta z Anjou si možná uvědomila nedostatek taktu, protože se na trůnu trochu předklonila a řekla: „Dítě, máš francouzskou krev?“

Ta otázka mě zaskočila. „Ne, pokud vím, moje královno.“

„Vypadáš jako Francouzka, má drahá – vidíte, *monsieur Brézé*?“

Otočila jsem se na lorda, kterého oslovila. Byl to velký francouzský námořní hrdina Pierre de Brézé, majordomus z Normandie, kterého mi sestra Madeleine hrdě ukázala jednou u večeře. Stál napravo ode mne, blízko k pódiu, rozmařile zahalený do kožešin, šperků a sametu podle francouzské módy. Uklonila jsem se mu a on se na mě roztomile usmál.

„Klidně byste mohla být z královnina milovaného Anjou, protože Anjou je známé tím, že se tam rodí ty nejkrásnější ženy na světě,“ řekl a elegantně se mi poklonil.

Jako poděkování jsem sklonila hlavu. Říkalo se o něm, že miluje královnu, a jeho zbožňující oči, které k ní obrátil, mi to potvrdily.

„*Grand merci, monsieur Brézé*,“ poděkovala královna sladce. Potom se zase úředním hlasem obrátila ke mně. „Nevadí, od sestry Madeleine jsem o tobě slyšela samé dobré věci. To bude stačit.“ Královna se odmlčela a měřila si mě pronikavým pohledem. „Lady Isobel Ingoldesthorpeová, přejete si vdát se, a ne vstoupit do kláštera. Mám pravdu?“

Začervenala jsem se. „Ano, má královno. Kromě toho... kromě toho...“

Odměřeně čekala.

Konečně jsem našla řeč. „Kromě toho, že bych si chtěla vzít za muže člověka podle vlastního výběru.“

Povytáhla obočí. Vyměnila si pohled se Somersetem a potom se podívala zase na mě. „Právo je na tvé straně. Provdáš se, pouze když s tím budeš souhlasit.“ Odmilka. „Přeješ si ode mě něco?“

„Má královno, ráda bych si vzala jako komornou Ursulu Maloryovou, dceru vašeho oddaného služebníka sira Thomase Maloryho.“

Znovu se opřela a Somerset jí něco pošeptal francouzsky. Odpověděla mu, než obrátila pozornost ke mně. „Sestra Madeleine mi řekla o tvém

přání. Zdá se, že Maloryho oddanost není taková, jak se ti jeví, ale souhlasím, aby jeho dcera zaujala toto postavení, pod jednou podmínkou.“ Kývla, abych k ní přistoupila. Popošla jsem blíž a ona se sklonila a zašepkala: „Že mi oznámíš všechno neobvyklé, co se ti donese k uším o činech jejího otce. Máme těžkou dobu.“

Tak tohle je královský dvůr. Hnízdo špehů intrikujících proti sobě navzájem pod příkrovem přátelství. „Ano, moje královno,“ zamumlala jsem. Markéta z Anjou přezíravě kývla, aby ukázala, že náš rozhovor je u konce. Uklonila jsem se znovu a odcházela jsem kolem pošilhávajících dvořanů a zarputile se tvářících duchovních. Jak jsem se blížila ke vchodu, strážce mi otevřel dveře. Spadl mi kámen ze srdce a proběhla jsem předpokojem jako vítr. Nemohla jsem se dočkat, až se o tu dobrou zprávu podělím s Ursulou. Připadalo mi, že za mnou někdo zavolal mé jméno. Nevšimla jsem si toho, spěchala jsem do zahrady a prošla jsem dveřmi na úzké točité schodiště paláce. Neušla jsem na slunci ani tři kroky, když znovu někdo zavolal mé jméno. Tentokrát jsem se ohlédla.

Ten mladík mi připadal povědomý. Zamračila jsem se, jak jsem se ho snažila někam zařadit. Spěchal celý udýchaný ke mně.

„William Norris, panoš, k vašim službám, mylady. Jsem moc rád, že jste se uzdravila z nemoci, lady Isobel,“ řekl, mávl kloboukem a hluboce se uklonil. „Vidím, že si mě nepamatujete. Setkali jsme se na Tattershallu – no, přímo jsme se nesetkali, protože jsem neměl příležitost vyzvat vás toho večera k tanci.“ Vyčkával s nadějí.

Lovila jsem v paměti vzpomínky na ten nádherný večer, snažíc se vybavit si tohoto hnědookého mladíka s hustými vlnitými hnědými vlasy, který stál a díval se na mě tak nadějeplně.

„Možná pomůže tohle?“ Vyndal zpod pláštěnky rudou růži. „Mylady, tohle je kamarádka té, co jsem vám poslal do pokoje, když jste byla nemocná.“

Na řece zakřičel racek, lodník přirážel s hlasitým klením ke břehu a na jednu mi to došlo: Těmhle mladík pozvedl sklenku na zdraví z druhého konce sálu na Tattershallu. Toho večera jsem tak upřeně hleděla na sira Johna Nevillea, že jsem tohoto panoše viděla nevidoucímá očima, které příliš dlouho hleděly do slunce.

KAPITOLA ČTVRTÁ

ZÁŘÍ 1456

KONČILO LÉTO.

Ve svém pokojíku jsem odložila knihu od Chaucera, kterou jsem četla, postavila jsem se na postel a netečně jsem vyhlížela z vysokého okna ven. V prstech jsem svírala křížek po matce, visící mi na krku, a sledovala jsem, jak hustý déšť rozmácel okolí zámku. Moje šestnácté narozeniny prvního srpna nastaly a skončily, provázené skromnou oslavou. Královna mi poslala stříbrný tác kandovaných růžových lístků a perníkových koláčků, převázaný hedvábnou stužkou, a skupina dam za doprovodu královského hudebníka mi zazpívala v sále a potom se smíchem odešla. Bylo to velice milé. Ale ty ženy jsem neznala a se smutkem jsem si vybavila na základě útržků ze snu vzpomínku z dětství na matčinu vřelost a milující objetí, když mi dávala věneček z růžových poupat a točila se mnou a smála se, a otcovu tvář plnou něhy, když se na mě díval a zpíval. „Kytičku, kytičku pro mou malou dámičku...“

Přitáhla jsem si pláštěnku těsněji. Září s sebou přineslo sychravý vítr, který pronikal zdmi paláce, syčel tiše prasklinami ve stěnách a nadzvedával gobelíny. Špatnou náladu jsem neměla jenom z počasí.

Přestože jsem se v týdnech po svém příjezdu hodně modlila a skoro s nikým jsem se nebavila, dověděla jsem se spoustu věcí o státních záležitostech a některé, které se na opatství zdály bezvýznamné, teď získaly ve

světle mých citů k siru Johnu Nevilleovi na důležitosti. Královna nenáviděla Richarda, vévodu z Yorku, a žila touhou po jeho zničení. Podstatou jejich konfliktu byla skutečnost, že si York dělal nárok na trůn z titulu rodu, což královna považovala za ohrožení své osoby, a Yorkovi zase vadilo, jak královna a její oblíbenci špatně spravují říši. York nemohl nic udělat se svým rodem a Markéta se nechtěla vzdát svých oblíbenců. Situace se tak zdála beznadějná...

Dole pode mnou chodili po husté trávě poslové sem a tam, spěchali, aby v paláci zařídili vše potřebné. Z jejich vážných tváří mi nebylo dobře kolem žaludku. Myslela jsem na krále Jindřicha, kterého královna poslala do Coventry, aby se tam vyléčil daleko od dvora, a napětí, které tam panovalo. Když byl král Jindřich VI. zdrav, sloužil jako mírotvorce mezi královnou a vévodou z Yorku, ale když onemocněl, vždycky se mezi nimi rozhořel drsný souboj. S pomocí mladého Henryho Somerseta a předtím jeho zesnulého otce Edmunda královna zosnovala dva pokusy o vraždu Yorka, ale ani jednu neuspěla. Její největší úspěch přišel roku 1450, kdy vykázala Yorka do Irska. Ale neuspěla ani s tím. York obrátil své vyhnanství v triumf, protože uhladil staré spory na irském trůnu, zavedl pořádek a nastolil právo. Díky své vládě, nejlepší, jakou Irsko zažilo, získal Irsko na stranu Yorků, takže královna ho odvolala – a na zpáteční cestě se ho pokusila zabít.

Během těchto měsíců jsem také dostala lekci, jak je u dvora nebezpečno, když jsem se dovídala víc o bezohledných a zlých mužích kolem královny. Na denním pořádku bylo flirtování, milostné pletky a soupeření. Ženy na mě nevraživě pohlédly, když prošustily kolem v přepychovém damašku, s nosy pohrdlivě nahoru, zatímco muži mi věnovali drzou a nežádoucí pozornost.

Kvůli tomu jsem se neodvážila s nikým přátelit. Bála jsem se, aby se nezachovali falešně nebo ještě hůř – nebezpečně. Všude byla patrná špatně skrývaná zášť a žárlivost a viděla jsem, kolik lidí zavřeli do Toweru za neopatrné slovo. Z obavy, abych se nezařadila mezi ně, jsem se držela hodně stranou. Nikdy jsem nebyla tak osamělá jako v těch prvních dnech u dvora, kdy jsem před sebou měla nejistou budoucnost, a srdce mi překypovalo myšlenkami na jediného člověka, kterého jsem nemohla mít, a společnost mi dělala jenom Ursula a občas sestra Madeleine.

Jednoho dne v polovině září se u dvora nečekaně objevil král. Ačkoli se neúčastnil zasedání královské rady, často seděl během jídla pokorně na trůně, stydlivý jako slečinka. Při těchto příležitostech se nejdřív díval nevýraznými očima na královnu, potom se odvrátil a hleděl do země. Zřejmě nedbal na to, co se děje kolem. Jak jsem se dověděla, královna ho nechala přivést zpátky ke dvoru, ještě než se zcela uzdravil, aby se zbavila vévody z Yorku, který se měl chopit vlády.

Postupně však jsem u krále Jindřicha zaznamenala změnu. Byl veselý a vlídný a laskavě se usmíval na každého, kdo přišel. Když zase byl jako dřív, vypadal velice dobrosrdečně. I když byl pořád v zajetí temnoty své mysli a měl slabou vůli, připadal mi jako soucitný člověk. Královna, která se pořád ke všem chovala stroze a pyšně, se v jeho přítomnosti taky změnila. Chovala se starostlivě až mateřsky, takže se král, když na ní spočinul pohledem, rozzářil láskou a bezmeznou důvěrou. Jednoho večera jsem se o tom v našem pokoji zmínila Ursule, která mi byla stále blíží.

„Ano, pěkná důvěra,“ zašeptala Ursula, a než promluvila, rozhlédla se po prázdné místnosti, „že se s radostí nechá ožebračit.“

„Psst,“ lekla jsem se. „Ursulo, co říkáš, je velezrada.“

„Tak to jsem právě vložila život do vašich rukou.“

U královského dvora skutečně číhaly nástrahy a já si to připomněla, když pro mě královna jednou večer poslala, abych s ní povečeřela. Když jsem přicházela, jeden tlustý duchovní se valil jako koule pryč v doprovodu dvou mnichů s kapucemi a se skloněnými hlavami. Nejdřív jsem ho neviděla, protože procházel chodbou neslyšně a byl schovaný ve stínu, a tak mě jeho náhlý pozdrav, přicházející ze tmy, vylekal. S výkřikem jsem ucouvla.

„Ach, mé dítě, odpusť mi, že jsem tě vyděsil. Královna teď má čas, takže můžeš vejít.“ Mávl rukou ke královniným komnatám a prohlížel si mě způsobem, který mi byl velice nepříjemný. Ani rybí oči nezjemnily jeho chování, když na rozloučenou zamumlal: „Buď požehnána.“ Uklonila jsem se, poděkovala a spěchala rozladěně pryč, protože na tomhle člověku bylo něco zlého.

Královna přecházela po komnatě a diktovala písaři, který seděl u vysokého stolu u okna. Naznačila mi, abych se posadila a čekala.

„...a přestaňte vyhrožovat našemu správci lordu z Hertingfordbury a nechte na pokoji ostatní naše nájemce, jinak poznáte naši nespokojenost,

Edmund Pyrcan, venkovský šlechtic...“ Pokračovala a přitom gestikulovala po francouzském způsobu. Odmlčela se, prudce vydechla a zvedla svazek papírů. Listovala v nich a jeden vytáhla. „Ach, tady to je – od abatyše z kláštera ve Stratford le Bow. Doruč tenhle dopis našim správcům koní, nákupčím a dalším zaměstnancům ze stájí v klášteře a jako vždycky dejte můj podpis. Má se jim poručit, aby z toho kláštera nebrali žádné věci, nebydleli tam, ani neprojížděli městem, protože poskytujeme abatyším plnou ochranu, ale oni porušují naše nařízení a riskují...“ Odložila ten dopis a vzala další. „A, tady je příjemnější záležitost – *l'amour*...“ Pronesla to zadumaně. „Záležitosti spojené se srdcem mě zajímají. Moc ráda domlouvám sňatky,“ otočila se ke mně. „Je to jedna z mých nejradostnějších povinností...“

Poté diktovala dál: „Našemu milovanému Johnu de Vere, hraběti z Oxfordu. Jak dobře víte, v našich službách je Elizabeth Clereová a ona se nám svěřila se svou láskou a úctou k jistému mladíkovi ve Vašich službách, který se jmenuje Thomas Denys. Píšu Vám proto, abych Vás se vši vážností požádala, abyste udělal, co můžete, a přesvědčil toho mladíka, aby tento návrh přijal. Můžete ho informovat, že pokud bude se sňatkem souhlasit, k oběma se zachováme velkoryse. Žádáme Vás, abyste v této záležitosti udělal, co můžete, jako uděláme my pro Vás v budoucnu. Bůh Vás ochraňuj a tak dále.“ Mávla na písaře a obrátila se ke mně. „Lady Ingoldesthorpeová, pojdte a sedněte si chvilku ke mně, než přijdou ostatní dámy.“

Poklonila jsem se a sedla si na polštář, který mi ukázala, co nejbližší k ohni. Bouřka, která se snesla na Londýn toho dne ráno, zesílila a teď vítr venku kvílel. Hedvábné závěsy na stěnách se hýbaly v poryvech, které pronikaly škvírami v kamenech, a já se třásla zimou. Královna musela taky cítit ten chlad, protože si šla ohřát ruce k ohni. Chvilku tam postála, tváří k oknu. Potom potichu vzdychla a sedla si. „Jak se mi stýská po slunci v Anjou. V Anglii je pořád tak pošmournou. Nic než déšť a nejhorší je ta zima.“

„Možná že brzy přijde jaro,“ namítla jsem.

„Zjistíte, že Londýn je nepříjemný na jaře stejně jako v zimě. Proto není pochyb, že jeho obyvatelům něco dlužíme. Jsou hodně nevďeční. *Mordí*, pořád slyšíme jen samé stížnosti. Nikdy nejsou spokojeni, ať pro ně uděláme cokoli. Zařídím, abychom tady na jaře nebyli.“

Uslyšela jsem klapnutí dveří a šustění hedvábí, a tak jsem se ohlédla ke dveřím. Stála tam mladá žena neobyčejné krásy. Nesla se vzosněji než sama královna a její krása rozsvítila místnost jako pochoděň. Pleť měla jako z alabastru a lesklé vlasy, které jí spadaly na záda, se mihotaly jako lehká svatozář. Dalo-li by se něco kritizovat, tak snad zelené oči, které byly malé a lživé. Tato dívka, možná o dva tři roky starší než já, se zastavila u královny a pošeptala jí něco do ucha. Zachytila jsem několik francouzských slov a jméno Eduard a pochopila jsem, že královna si dělá starosti o malého prince. Tříleté dítě se nastudilo a královna poslala tuto dívku, aby se na chlapce podívala.

Královna přikývla. „*Bien... bien.*“ Obrátila se na mě. „Lady Isobel Ingoldesthorpeová, už jste se setkala s Elizabeth Woodvilleovou? Taky je u dvora nová. Její matka, vévodkyně z Bedfordu, je Francouzka. Z Lucemburku.“

Zamumlala jsem nějaké zdvořilosti a usmála se na Elizabeth. Odpověděla mi lehkým pokývnutím a odvrátila se, jakmile se královna znovu otočila ke mně. Její nezdvornost mě překvapila. Dokonce i dívky v klášteře skrývaly svou vzájemnou nevraživost pod maskou zdvořilosti. „*Alors, Isabelle, jste u našeho dvora ráda?*“ zeptala se královna.

„Ano, má královno. Všichni jsou velice vlídní.“

Zasmála se. „Vyvolala jste dost velkou pozornost. Jak jsme očekávali.“

„Jak to myslíte, mylady?“

„Ach, *bien*, už o vaši ruku žádali tři nápadníci, každý měsíc vašeho pobytu zde jeden. Jenom Elizabeth měla takový úspěch, ale ona není moje chráněnka, a tak mi to nepřinese nic dobrého.“ Usmála se vřele směrem k Elizabeth a ta ji odpověděla úsměvem, zářícím jako slunce.

Ta novina mě zaskočila. Upřeně jsem na královnu hleděla.

Laskavě mě poklepala po ruce. „*Vraiment*, snad jste to nevěděla? Myslela jsem, že všichni vědí všechno, co se u dvora stane, ještě dřív než se to stane, ale vidím, že tentokrát ne. V každém případě ti nápadníci jsou bezvýznamní. Nebyla jste informována, protože nabídli příliš málo.“ Naklonila se ke mně a ztišila hlas. „Přinesete velkou sumu do královské pokladnice, má drahá. Na to byste měla být pyšná.“

Netušila jsem, co na to odpovědět, tak jsem zamumlala díky.

„Po pobytu v klášteře vás musí řeči o penězích nudit, ale měla byste to

považovat za splnění velké povinnosti vůči králi. Bůh ví, že já sama jsem byla šťastná, že jsem mu přinesla mírovou smlouvu. Bylo mi patnáct, když jsem docela sama přistála na tomto pobřeží.

Ne smlouva, ale příměří, opravila jsem ji v duchu, a okamžitě jsem se za tu věrolomnou myšlenku pokárala. „Ano, má královno,“ zašeptala jsem. Patnáct bylo příliš málo na sňatek za někoho, koho člověk nikdy neviděl. A poslali ji do cizí země a vytrhli ji od rodiny, od přátel a všeho, co bylo jejímu srdci blízké a drahé.

Pohlédla na mě. „Jste si jistá, že nemáte ani trochu francouzské krve jako Elizabeth?“

Zavrtěla jsem hlavou.

„*D'accord,* myslím, že nepotřebujete být Francouzka, když jste tak krásná... a opuštěná.“

Cítila jsem s ní, protože jsem si najednou uvědomila její neutěšenou situaci. Byla to žena postižená ve všech ohledech: Cizinka, která sem nikdy nemohla patřit, žena vdaná, ale bez manžela a bez lásky a bez opravdové naděje na štěstí, kromě dítěte. Můj úsměv musel prozradit soucit, protože mi stiskla ruku. „Něco ve vás je, *très charmante.* Myslím, že z nás budou přítelkyně, Isabelle. Nemyslíte, Elizabeth?“

Po těch slovech ke mně Elizabeth poprvé otočila jasně zelené oči a v jejím pohledu jsem četla varování. Pochopila jsem, že ve mně vidí vetřelce a bude bránit všemi prostředky to, co považovala za své území.

„Učinila jsem rozhodnutí,“ oznámila královna Markéta náhle. „Budete moje dvorní dáma, Isabelle. Stejně jako Elizabeth.“

* * *

„ZBÝVÁ HODINA DO VEČEŘE,“ ŘEKLA URSULA LASKAVĚ A PŘÁTELsky mě objala kolem ramen. „Půjdemě vyhledat vědmu? Možná by vás uklidnila nějakou dobrou zprávou.“

Upřeně jsem na ni pohlédla z postele, kde jsem hrála na lyru a v myšlenkách jsem se zabývala sirem Johnem Nevillem. Smutně jsem zavrtěla hlavou. „Nevěřím věštám, Ursulo. Když bude moje věštba dobrá, budu příliš doufat a zároveň se bát, že se nenaplní. A když bude špatná, budu se budoucnosti děsit. Nejlepší je držet se od věštkyň dál.“

„Tak co si vyjít na procházku k řece a podívat se na západ slunce?“